

KOVA

KOVOJ
TU ĮGYSI
SVO
TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams „ 2.00
pusmečiui „ 1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 18--19

Philadelphia, Pa. 17 Gegužio (May) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Pradedant darbą.

DRAUGAI ir draugės: — Aš, jūsų laikraščio redaktorius, pristodamas prie darbo turėčia pasakyti, kaip dirbsiu. Bet jau be pasakymo suprantama, kad aš, kaip ir visi mūsų Sąjungos nariai, negaliu dirbti savotiškai, negaliu daryt tai, kas man patinka, bet turiu daryt taip, kaip rodo mūsų programos ir taktika (kovos budas) ir socializmo principai. Todėl stengsiuos šių nurodymų prisi-laikyti, ir tegul draugai nerugos, jei kada, ant tų pamatų remdamasis, jiems nepatiksiau; aš gi iš savo pusės maloniai sutiksiu draugų nurodymus bei patarimus, o kad ir aštrią kri-tiką, bile tik ji apgis mūsų, socialistų, uzbriežtus tikslus ir principus. Taigi pradedu darbą abelnai ne naują, bet man, kaipo ypatai, visgi naują, ir delto turėjau primint, kad parti-jos redaktorius negal turēt tokios «laisvės», kaip nepartijinių laikraščių radaktoriai, kurie kas mėnuo gali mainyt sa-vo pažvalgas, jei to reikalauja laikraščio interesas, biznis.

Toliaus — turiu da ką pasakyti ir nuo savęs. Apsiėmiau tą nelengvą darbą tik lig laikui, tik matydamas butiną

reikalą apsiėmiau buti redaktorium; kito kandidato į redak-torius susivažiavime nebuvo; jei atsiras tuojaus kitas, tai su mielu noru užleisiu, kad ir šiandien, savo vietą. Darbuotis literatiškai galėčiau gal ne blogiau ir nuošaliai budamas; no-rėjau dirbti mūsų organizacijai ne už algą. Jeigu apsiėmiau dirbti už algą, tai reiškia, kad geresnes savo gyvenimo sąly-gas ant jos apmainiau, o tą padaręs, jaučiuosi pildas savo pa-reigas, bet tik tai lig laikui. Susivažiavimui išviršaus pasa-kiau, kad apsiimu, bet jei kaip matysiu, tai aš galėsiu atsisa-kyt. Juk mes tik tam ir organizuojamės, kad pasekmingai eitų kova už buvį, todėl neįstabu, jei ir tos mūsų organizaci-jos darbininkai kovoja už savo buvį. Pašvėskime tik tai savo atliekamą laiką dirbdami organizacijos labui, pašvėskime iš-mintį, — to užteks; negalime šiandien reikalaut kad kas pašvėstų ir savo gerovę: toki pasišventėliai patįs atsiranda tik gyvojoj kovoje, revoliucijoj; šiandien gi — tik prisirengi-mas prie revoliucijos... Aš tikiuosiu, kad galėsiu, jei fiziškos spėkos leis, «pašvėsti» «Kovai» savo darbą, t.y. sąžiniškai jį

atlikti, bet medegiškų savo buvimo reikalų pašvęsti, t. y. užmiršti negaliu; dėlto ir susivažiavime nurodžiau, kad nemaitytų, jog aš apsiimu «ant metų».

Gal šito mano pranešimo nė nereikėjo, bet man geriausia patinka — išanksto viską aiškiai ir stačiai pasakyti, kad paskui nebut užslėptų mislių ir spėjimų.

Su sociališkais linkėjimais

Jūsų redaktorius

J. Baltrušaitis.

Iš III Susivažiavimo LSPA.

Visi susivažiavimo darbai bus žinomi toliau, kada susivažiavimo sekretorius atsiųs, apdirbęs, protokolą, kuris patilps «Kovoje». Dabar tik svarbesnius dalykus reikia paminėti.

Vardas «Lietuvių Socialistų Partijos Amerikoje» perkeistas į **Lietuvių Socialistų Sąjungą**. Teip paprastai ir vadiname: Lietuvių Socialistų Sąjungą; sutrumpinant: LSS. Rašant kokius dokumentus, žinoma, reikės da pridėti: Amerikoje, arba tikrai formaliskai: Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Vistiek, ar kas rašys Amerikos Lietuvių Socialistų Sąjungą, ar — Liet. Soc. Sąjungą Amerikoje. Tikrasis vardas yra: Lietuvių Socialistų Sąjungą. Angliškai: Lithuanian Socialist Federation.

Vardas turėjo but permainytas labiausia dėlto, kad ant «partijos» vardo negalima gaut čarterio. Čarteris gi bus išimtas Sąjungai skyrium, nes su Socialist Party nutarta pakolei nesusidėt: apie susidėjimą bus paleistas referendum visai LS Sąjungai.

Koki išrinkti komitetai.

Sąjungos Centro Komitetas tapo visai permainytas: paskirta keli komitetai, butent: 1) **Pildomasis** Komitetas — į kurį išrinkta šios ypatos: T. Andziulaitienė, S. Stankevyčius ir J. Grinius; 2) **Veikiamasis** Komitetas — susidės iš atstovų nuo rajonų; 3) **Literatūros** arba raštų Komitetas, — išrinkta: J. Širvydas, J. Šukys ir B. Žiurys. Šitas Komitetas, susivažiavimo nuomone, parūpys raštus tinkamus Sąjungai išleisti, išdavinės tų raštų apyskaitas ir tt. Bet jo, kaip ir visų komitetų ir Sąjungos organo darbininkų, uždavinius nurodys busimoji konstitucija, kuriai išdirbti irgi paskirtas tam tikras komitetas.

Svarbiausi uždaviniai tai Pildomojo Komiteto. Jo vardu bus išimtas čarteris, kuris suteiks Sąjungai tiesą daryti biznį ne nuo vienos ypatos ir kitas tiesas; ant jo vardo bus padėta Sąjungos pinigai į banką, iš kur viena ypata negalės išimti be leidimo kitų; jis už viską atsakys ir pildys Sąjungos nutarimus, — dėlto ir vadinasi pildomuoju.

Bet Pild. K-tas veiks, kaip sako, pasyviškai. Aktyvišką darbą — organizatoriaus, sekretoriaus susinešimų ir finansų, ir kasieriaus uždavinius — atliks susivažiavimo išrinktasis

Sąjungos sekretorius, kuris tiek darbo turėdamas ir regalėdamas kuo kitu užsiimti, turi gaut iš Sąjungos algą, ką Susivažiavimas ir paskyrė — \$ 50 mėnesiui. Jis apsigyvės ten, kur leidžiamas organas, su kuriuo rišasi teipgi visi reikalai ir dėlto čia — jau gyvenant sekretoriui, bus parankiau tuos reikalus atlikti.

Sekretorium išrinktas plačiai visuomenei žinomas kaip agitatorius ir kalbėtojas Pijus Dubickas iš Wilmerding, Pa.

NB. — Mėnesinė narių mokestis dabar reikia siųsti šiuo adresu: P. DUBICKAS, 1418 So. 2-nd STR. PHILADELPHIA, PA.

Konstitucijos Komitetas, į kurį išrinkta 5 ypatos: J. Baltrušaitis, J. Širvydas, J. Šukys, P. Dubickas ir A. Bernotas — apdirbs konstituciją per du mėnesiu. Išėjus konstitucijai, įeis į galę visa naujai užvestoji tvarka. Iki tam laikui tuli reikalai eis kaip ikišiol ėjo, pavyzdžiui sąjunginė mokestis lieka tuo tarpu ta pati. O paskui persimainys, kaip žemiau pamatysime.

Susivažiavimas paskyrė teipgi **Revoliucijos Rėmimio** Komitetą, iš trijų ypatų: J. Šukio (prezidentas), J. Širvydo (išdininkas) ir J. Pruselaičio (raštininkas). Šitam Komitetui yra parašyti ir susivažiavimo priimti įstatymai, su lyg kuriais jis darbuosis; jo darbavimasis prasidės tuo, kaip tik bus oficialiskai apgarsinta apie tai, tai yra, kaip bus pranešta įstatymai ir užstatyta kaucija, kurią užstatys LS Sąjungą; tada visi aukaujantieji Lietuvos revoliucijos reikalams, LSDP-jai, galės siųst aukas ant rankų to komiteto.

R R. K-tas bus LS. S-gos Pild. K-to priežiuroje. Tuo tarpu aukas priiminės «Kovos» administracija.

Organas. Kolei nebus čarterio ir konstitucijos, organas «Kova» lieka ant senų pamatų. Paskui ji bus užrašyta Sąjungai, vardu viso Pild. Komiteto ne pavienių ypatų; o tuo tarpu, kol nēr čarterio, pagal šalies įstatymus lieka nuosavybe vienos ypatos. Perrašyti ant kitos kurios nors ypatos Susivažiavimas nė nemanė, kadangi drg. Širvydas apsiėmė, kaip jis pats išsitūrė, «paskolinti» savo vardą: tai ir parašas lig laikui «Kovoje» legališkai bus drg. Širvydo.

Darbininkai prie organo. 1) Redaktorius, kuriam paskirta mėnesinė alga 60 dol., ir 2) Administratorius — mėnesinė alga 50 dol.

Redaktorium išrinktas, geriaus pasakius — apsiėmė juom kolei buti J. Baltrušaitis, kadangi drg. Širvydui kategoriškai atsisakius, nebebuvo daugiau kam užimti redaktoriaus vietos. Administratorium išrinktas A. Rušinas. Kiti darbininkai — zeceriai — bus priimami administratoriaus su žinia Pild. Komiteto. Administratorius ves «Kovą» įvairiais raštais, kitaip sakant — ves literatiškąją «Kovos» dalį.

Narių mokestis. Po to, kaip bus priimta naujoji konstitucija, Sąjungos nariai mokės mėnesines (nemažtau 15 ct.) skyrium, į Sąjungos centrą, o už organą vėl skyrium — po 50 centų per metus. Tai bus Sąjungos narių nepriverstina prenumerata, kurios reikalauja šalies įstatymai. Nepriklausantiems prie LSS. lieka ta pati prenumerata — 2 dol. LSS. na-

riai nėra priversti prenumeruoti savo organą, tik privalo jį skaityti. Tą susivaziavimas padarė dėlto, kad, pavyzdžiui, – priklausant prie organizacijos vyrui ir jo moteriai arba ir vaikams užtenka vieno egzemplioriaus ir, jeigu kiekvienam nariui reikėtų užsimokėti ir už organą, tai kiti nenorėtų būti nariais. Todėl dabar reikia tikėtis, kad prie LSS. prisidės daugiau moterų, kurios gal nenorėjo prisidėti dėl minėtos priežasties.

Dabar darbininkai lietuviai ir lietuvės, rodos, labiau turės sukrusti ir prisidėti prie L. Soc. Sąjungos, nes matyt, kad ta organizacija nėra blogyn, o tik geryn, žengia drąsiau žingsniu pirmyn, nešdama šviesą tarp plačiosios išnaudojamųjų minios. Darbininkai ir darbininkės! Jungkitės į Liet. Socialistų Sąjungą šviesos ir susipratimo ryšiu, o pamatys visa pasaulė, kad ir tos užitos lietuvių tautos nariai neatsilikę nuo kitų tautų, kad ir mes esame dalis visavietinės darbininkų armijos, einančios prie galutinio savo išsiliuosavimo, kad ir mes esame geras kovotojais, stojančiais už visavietinę žmonijos laisvę ir gerovę, už visavietinę meilę, lygybę, brolybę... Jau ir dabar mus žino ir simpatizuoja mums svetimtaučiai: susivaziavime buvo delegatas nuo amerikiečių «Socialist Party», du delegatai nuo žydų socialistų organizacijų.

Pirmyn, draugai ir draugės, į vienybę, nes vienybė tai mūsų galybė!

J. Baltrušaitis.

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA TREČIA.

4. Kaip socialdemokratija žiūri į draugijos klausimus.

(Tęsa).

III. INTERNACIJONALIZMAS.

PEREIKIM dabar prie trečiosios prasmės, išaiškinančios socialdemokratų pažvalgą, — prie *internacionalizmo* prasmės. Mes — internacionališka arba tarptautiška partija. Vadinamosios tautiškos partijos, darančios šiuo laiku tokį didelį riksmą, sako, būk mes esame mūsų savosios tautos nevidonai, o jei ne nevidonai, tai, mažų-mažiausiai, atšalėliai sulgy tautos reikalų. Nesuprasdami, ką reiškia žodis «internacionalizmas», jie kalba apie mus, kad mes «antinacionališki» [tautos priešininkai] arba «anacionališki» (nepaisanti ant tautos reikalų, «betaučiai»). O tuo tarpu tai — trys visai atskirios prasmės. Ką reiškia «mes — internacionališka partija»? Tai reiškia, kad ekonomiškai dalykai, kuriais mes visados remiamės savo aiškinimuose, tūno šiame apsiraiškime. Kapitalizmas yra ekonomiškai apsiraiškimas, nepriklausantis tautybei, — apsiraiškimas, kurį mes randame visose dabarties pryškinėse šaliose labiau ar mažiau išsiplėtojusį. Suprantama, kad visose tose šaliose, kur viešpatuoja kapitalizmas, yra ir kliasų priešgynumai. Visose tose šaliose mes randam kliasas turtingasias ir neturtingasias, o dėlei to — gyvenantis dideliame skurde proletarijatas [neturtėlių luoma] ir dideli turtai, susirinkę į atskirų žmonių rankas, be jokios naudos daugumai. Visose tose šaliose mes randame križius arba pramonės sustojimą ir bedarbes, kompanijas, monopoli-

jas, randame mintis apie tai, kad turtai pereitų į valstybės rankas, apie visuomenės socializaciją (sudrauginimą).

Žinant šitą viską, matant tai, kad kapitalizmas, kaipo ekonomiškai apsiraiškimas, visur iššaukia vienokias ir tas pačias pasekmes, žinant, kad proletarijatu prisieina visur vesti kovą priešais turtingasias kliasas, tai ar gali būti paprastesnis ir daugiau gamtiškas dalykas už tą, kad proletarijatas, esantis visose kapitalistiškose šaliose ir turintis vienodus ekonomiškai reikalus, vienijasi tam, kad galėtų vesti tarptautiškoju keliu kovą su tarptautiškoju kapitalu? Bet šito tarptautiškojo proletarijato susitelkimo pamate gludo ne kas kitas, kaip kliasinio padėjimo bendrumas, interesų bendrumas, bendrumas pažvalgų, kurios teip pat turi būti sujungtos dėl kovos su bendru nevidonu. Bet ar galima sakyti, kad šitame tarptautiškame susivienijime turi išnykti visokia tautiškumo prasmė, visoko palankumas prie savosios tautybės, ligi kol kalbos apie tautiškumą nėra tuščios, kvailais sakiniais? Tankiai kalba apie tautišką politiką. Bet kas ji ištikrųjų ta tautiškoji politika? Jei-gu tie žodžiai — ne tuščias sakiny, tai jie gali reikšti tik tą, kad kiekvienai tautai turi būt leista proga laisvai plėtotis ribose savo ypatybės, reikaluose visos žmonijos, reikaluose pirmynėigos ir kultūros. Kaip žmonės, neturinti reikalo saugotis prigimties istorijos aiškinimų, mes sakome sau: visokia tauta plėtojasi tam tikrose prigimties ir istorijos sanlygose ir savo ęsybe iki žinomam laipsniui skiriasi nuo visų kitų tautų. Numėklinti ištikrųjų kiekvienos tautos ypatybę mes negalim, bet teip pat menkai gali tai padaryti tie ponai tautiškosios politikos apginėjai, kurie nuolatos kalba apie vidurinę tautybės esmenį. Paklausite tokio tautiškosios politikos apginėjaus, kame tūno tavo tautos ypatybė, jis neduos jums jokio atsakymo. Mes gi kakinamės abelnu padėjimu: mes sakom, kad visokia tauta savaip padeda plėtotis kulturali. Kaip pasaulė vis kitaip išsirodo kiekvieno atskiro žmogaus dūšioje, teip ji kitaip išsireiškia ir kiekvienos tautos dūšioje. Ir kam gi mums atsisakyti nuo tokios gausybės visokių pažvalgų, išsireiškiančių įvairių tautų ypatybėse? Visokios kultūros pagrinda yra juk skirtumai, kaip ir visa pasaulė gali gyvuoti tiktai dėlto, kad joje gyvuoja skirtumai. Vienas fizikas kartą pasakė, kad pasaulė gyvuoja tiktai dėl to, kad joje darosi nuolatinis skirtumų sulyginimas šilumoje, ir tiktai iki tol, kolei tas darysis sulyginimas, pasaulė gyvuos. Šitie skirtumai įvairių tautų pažvalgose iššaukia reikalą tyrinėti, studijuoti kiekvienos tautos dūšią. Kaip žmonės, einanti «drauge su progresu», kaip tai tankiai išsitaria laikraščiai, mes žiūrime į tai, kad būtų apginami ir saugojami tautų skirtumai, padedanti plėtotis kulturali. Taigi: tautiškoji politika bus ta politika, kuri duoda proga kiekvienai tautai savaip plėtotis. Jei-gu teip, tai ką reikia suprasti tariant «tautiškoji politika», ir kaip turį elgtis žmonės, norinti ją sekti? Aišku, kad jie turi daryti tik šitą vieną dalyką: visus kurioj-nors tautoj apsiraiškusius diegus, naudingus jos bujojimui, reikia sodinti į atsakančią dirvą ir kuosaugiasia apžiūrėti. Kadangi tauta turi vien abstraktišką (nuošalią) prasmę, iš kurios reikia suprasti atskirų ypatų susitelkimą, tai tas, kas aukščiau sakyta, reiškia, kad turi būti duota visoms toms ypatoms proga laisvai plėtoti savo gabumus, kad ir jie kartais būtų tautiškoji nudažyti. Padori, laisva ir pirmėiviška politika, tautiškoji politika, reiškia ne ką kitą, kaip įkūrimą kiek galint daugiau mokyklų, visuotinę, lygią ir tiesią rinkimų tiesą, spaudos laisvę, susirinkimų laisvę, cenzūros nuvertimą ir tt. Štai kur tikroji tautiškoji politika. Nėra ką, man rodos, čionai aiškinti, ar galima mūsų ponus tautininkus (nacionalistus) vadinti tikraisiais tautos politikais. Gerokai apsvarsčius pasirodytų, kad vieninteliai tikrai teisingi tautos politikai tai mes, socialdemokratai. Čia reikia da šitą pridėti. Tautininkai nuolatos kalba apie savo tautos, tėvynės meilę ir t.p. Mums sako, kad socialdemokratai neturį ne tik tautos, bet ir tėvynės. Jei-gu ir teip būtų, tai, ištikrųjų, nieko įstabaus nebūtų tame. Jų

žinote, kad proletaras netur tėvynės. Kadangi jis priklauso ekonomiskoms sąlygoms, tai jis negali apsigyventi kur jo dūšia malonu, ten, kur jis gimęs arba ten, kur gražios vietos su puikioms girioms, kalnais ir lygumoms, o turi tik apsigyventi ten, kur jis gali gauti už savo darbą keletą grašių. Kapitalistiškas surėdymas, atlaikinė (bedarbių) pramonės armija, besklindanti į visas puses jieškodama darbo, priverčia jį (proletarą) žiūrėti į tėvynę, į gimtinę, kaip į smaguri, jam neprieinamą; tą patį gi reikia pasakyti ir apie tautą. Bene rūpinasi šiandieninis surėdymas apie tai, kad kiekvieno proletaro širdyje augtų, jo tautos meilė? Kad proletaras mylėtų savo tautą, jis turi pirmiau žinoti, tą gero ji jam padarė. Be abejo, ji jam daug padarė, bet gi jis turi apie tai žinoti. Bet, paimkim, kad vokiečys proletaras galėtų žinoti, ką padarė jam vokiečių tauta, tai jis turi galėti skaityti veikalus Schullerio, Lessingo, Gote, Hullando, Heine ir tt.; jis turi galėti suprasti paveikslus Albechto Durepo, filiozofiją Kanto, Haekelio ir tt. Bet juk tas viskas jam tiek reiškia, ką kynų abėcėla; dalykai, apie kuriuos jis, ko gero, nė negirdėjęs. Ir ne tik ką negirdėti jam tie dalykai, bet jie jam nė nauodos neneša jokios. Hullando giesmės, Gotės poezijos niekad savo gražumu nepalengvino jo gyvenimo. Kokią gi naudą beturčini darbininkui neša laimėjimai kultūros, sudedančios vokiečių tautos dvasios darbus? Iš kurgi pas jį gali atsirasti meilė tautos, kurios jis nepažįsta? O bene mūsų tautos politikai rūpinasi, kad jis žinotų, ką jam tauta padarė? Jiejei nieko tam dalykui nepadarė, nes jie nesirūpina apšvietimo praplatinimu. Priešingai, jie visomis spėkomis stengiasi tam kenkti. Bet apie tai rūpinasi socialdemokratija ir dėlto ji ir šitoje prasmėje tikrai tautiška partija. Kalbant apie tai, būtina reikia atkreipti atydą į šią aplinkybę: kliasų priešgynumai yra kiekvienos tautos ribose, ir prašalinti juos gerumu negalima; vokiečys pabirkantas vienaip noriai išnaudoja darbininkus vokiečius, čekus ar lenkus; kuomet jis iš kitų žmonių prakaito sunkia sau pridėdamąją vertybę, jam vis tiek pat, ar ji kvepia vokiečiui, ar lenkui, ar čekui, dėlto, kad pinigai abelnai nekvepia. Kartais teip esti, kad tautiški priešgynumai apsidengia ekonomiško būdo priešgynumais. Kartais atsitinka, kad lig kuriam laikui kyla ekonomiški priešgynumai (nesutikimai) tarp šalies proletarijato ir proletarijato kitos šalies: muitai ant pirkinų, atvežamų iš vienos šalies, gali būt kenksmingi šitos šalies proletarijatu, nes per tai čia pabrangsta pirkiniai ir susimąžina uždarbiam, bet gali būt naudingi proletarijatu tos šalies, į kurią pirkiniai įvežami, nes susilpnina kokurenciją (varžytines). Bet toki ekonomiški nesutikimai nėra nuolatiniai, jie neturi nurodomos ir pamatinės žymės abiejų tautų gyvenime, ir susipratusiojo proletarijato uždaviniu yra išrišti tuos nesutikimus dvasioje savo politiškojo ir kulturiškojo jieškimo. Kad proletarijatas galėtų tai suprasti, kad jis įgautų norą į sekmui tokiu būdu išrišti tuos priešgynumus, tam viskam turi gyvuoti internacijonališka proletarijato organizacija.

Bet kliasų nesutikimai arba priešgynumai turi kur-tai didesnė reikšmė, ne kaip visi tautiški skirtumai, ir veikimas jų teip didelis, kad tautišku skirtumų vietą užima ekonomiška interesų bendrybė. Pagalios, ne tautiškausiai gaujai, siurbiančiai paskutinius syvus iš savo tautiečių-darbininkų, apkarpančiai jų politiškasias tiesas, atiduodančiai jų politiškasias tiesas, atiduodančiais juos sušaudymui, ne jaijai kalbėti apie tautiškumą ir jo reikalus, ne jai rūgoti ant mūsų, būk mūsų nemylim savo tautos, nes tarptautiškas interesų bendrumas yra ne tik tarp proletarijato, bet ir tarp buržuazijos. Pasaulė žino ne tik randonąjį, be ir auksinį internacijonališkumą. Jeigu buržuazijoje kyla tautiška kova, tai ta atkreipta viasados ne prie to, kad būtų įvykinta aukštesni kultūros ir laisvės reikalavimai, o tik prie reakcinių tikslų, prie pavergimo priešingos tautos. Kuo-aiškiausia tai galima pastebėti dabar Austrijoje, kur vokiečiai stengiasi viešpataut visoje Austrijoje, čekai — senosios čekų karalystės provincijose ir lenkai — Galicijoje. Niekam

šitų tautiškujų partijų neparėjo nė į galvą, kad reikia šitą klausimą išrišti duodant visoms tautoms lygias tiesas.

Jeigu mes norime neapsileisti prieš savo uždavinius, jeigu mes tikrai norime dirbti mūsų tautos labui, jeigu mes norime prigelbėti progresui, visų tautų išsiplėtojimo laisvei, tai mums belieka vienas dalykas: mes turime prašalint nuo kelio visas pinkles, užkertančias didelei daugybei tautų kelią prie šaltinio pažinties, plėtojimosi, prie laisvės politiškuose ir ekonomiškuose santikiuose. O kad galėtume kovot už tos ar kitos tautos laisvę, mes turime būti socialdemokratais. Taigi, kad galėtume vesti tautišką politiką augštesnėje to žodžio prasmėje, mes turime tapti tarptautiška partija.

(Toliaus bus).

Lietuvos socialdemokratų partija.

PASKUTINIAIS metais pas mus kaip ir kitur plačiai liko žinomi socialdemokratai, kitaip «sicilikais» arba «cicilikais» žmonių vadinami. Jie leidžia atsišaukimus, laikraščius, knygeles, įtaiso streikus, įkuria darbininkų draugijas (sąjungas), daro mitingus ir susirinkimus, kalba į žmones prie bažnyčių, pašventoriais, ant rinkų, daro žmonių demonstracijas su vėliavomis (karūnomis), dainomis ir kalbomis, vienija ir jungia jaunimą į būrius, mokina jį, drąsina, baudžia šnipus, išdavikus ir biauresniuosius valdžios tarnus. Kunigai keikia juos savo pamoksluose, išvadina «bedieviais», «vagimis», «pasileidėliais», «žmogžūdziais», draudžia skaityti socialdemokratų knygeles ir laikraščius, leidžia prieš juos melagingas paskalas ir biaurius atsišaukimus, taipgi knygeles laikraščius, liepia jų neklausyti, varyti nuosavę, kai kur atiduoti juos valdžios rankosna. Ponai ir poneliai skundžia juos policijai, parsikviečia ant jų stražnikus ir kazokus, kitur net patįs į juos šaudo. Stražnikai, zemskiai, uriadnikai, žandarai šnipinėja juos, gauda, atiminėja nuo žmonių jų laikraščius ir knygeles, muša, šaudo, apvagia. Neišmanėliai ir piktieji iš pačių žmonių tarpo šnipinėja juos, praneša policijai viską ką žino apie juos, primeluoja, kitigi pasivadinę «cicilikais», socialdemokratų vardan apiplėšia monopolius ir šiaip žmones, baugina juos, kankina. Gubernatoriai ir ministeriai kiša socialdemokratų į kalėjimus, išvaro į Sibirą, uždaro jų laikraščius, liepia mokėti štriopus ir bausmes. Teismai, paskutiniu laiku tankiausiai aficerių teismai (vadinamieji karo teismai) sunkiai juos nubaudžia; teismų nutarimu, kartais ir be to, kuone kasdien visoje Rusų valstybėje šaudo ir karia socialdemokratų ir kitus sukilėlius prieš caro valdžią, kartu su žulikais ir plėšikais. Taigi visur, kur ne pasisuksi, išgirsi visokių kalbų apie socialdemokratų ir jų darbus, išgirsi vienus juos peikiant ir keikiant, kitus giriant, o da porą metų atgal nieko apie juos arba ne daug buvo pas mus girdėti. Tečiaus jau seniai jie atsirado Lietuvoje, jau seniai mes šviečia ir rengia į kovą už geresnį teisingesnį ir laimingesnį gyvenimą negu kad dabar visur yra. Apie tai, kaip atsirado pas mus socialdemokratai ir ką jie veikė ligišiolei, aš noriu čionai pasakoti.

I.

Pragarsėjusi dabar Lietuvos socialdemokratų partija isikūrė jau 1896 m., o jos įkūrėjai darbavosi, platindami tarp darbininkų socializimą, da 1892 ir 1893 m. Bet ir pirm jų, da pabaigoje septyniasdešimtuju ir pradžioje aštuoniasdešimtuju metų, taigi daugiau negu 25 metai atgal, jau vienas-kitas Lietuvos inteligentas [apsižvietęs žmogus], matydamas bėdiną ir vargingą žmonių, ypatingai darbininkų gyvenimą ir suprazdamas, jog tiktai visuotinas dabar-

tinės biaurios tvarkos panaikinimas ir įvedimas naujos, socialistišką vadinamos, te išves juos į šviesesnę bevargę ateitį, Lietuvoje ir kitur platino žmonių susipratimą ir socializmo mokslą, rengė ir kovą už ateitį. Tai buvo daugiausiai Kauno gubernijos dvarininkų sūnūs studentai, ką da nespėjo paragauti visų turtingo dykaduonio žmogaus gyvenimo gerybių ir saldumų, nespėjo prisirišti prie savo turto, gailėjosi darbo žmonių ir jų kruvino prakaito, turtingųjų savo naudon leidžiamojo, ir tuomet dar dirbo žmonių naudai, neatsiveizėdami į savo naudą; prie jų prisidėjo ir pora studentų-ūkininkaičių. Kaip mokėdami, jie kėlė žmones, rašė ir platino tarp jų atsišaukimus, rinko pinigų kovai su dabartine valdžia, kurią ką-tik tada buvo pakėlęs Rusų ir lenkų jaunimas. Tasai jų darbininkas neilgai tesitęs: daugumas dvarininkaičių «išėjo į žmones», «suprato savo reikalus», «atėjo į protą» ir, valdydami savo dvarus ar šiltas vietas užimdami, atsimetė nuo «jaunystės svajonių» ir pradėjo «pinigą dirbti» [paskutiniu laiku kai kurie jų vėl pradeda grįžti prie socializmo]; geresnieji buvo sunkiai nubausti, o pats gerasis Peterburgo studentas, Šiaulių pavieto (Kauno gub.) *Liudvikas Janavičius* ilgus metus kalėjime gavo sėdėti, iš kur paleistas paskum ir išvarytas į Sibirą, nusišovė 1902 m.

Labiau už kitus pragarsėjo irgi nuo Šiaulių paeinąs, ūkininko sūnus, studentas *Jonas Šliupas*, kuris pasitraukęs į užsienius, iš pradžių Prūsų Lietuvon, paskum Amerikon, ypatingai šioje paskutinioje platino socializmą ir šiaip apšvietimą. Iš pradžių vienas pats, paskum susitelkęs kiek draugų, darė susirinkimus, skaitė lekcijas, rašė knygeles, leido laikraščius. Jo leidžiamųjų Amerikoje laikraščių geriausi ir naudingiausi darbininkams buvo *Apšvieta* ir *Nauja Gaidynė*, juose tilpo nemaža pamokinačiųjų rašinių. Laikui bėgant, šalo ir Šliupas; dabar jis visiškai nedirba kartu su socialdemokratais, o kartais net eina prieš juos.

Ar šiaip ar taip, prasišalinus Šliupui iš Lietuvos, bene tik jis vienas dirbo (su kai kuriais draugais Amerikos lietuviais) tarp lietuvių platindamas socializmą: Lietuvoje viskas nutylo kuriam laikui. Tiktai pradžioje devyniasdešimtųjų metų, žmonių gyvenimui vis labiau einant sunkyn, vis labiau pralobstant turtėlių saujelei, o daugumai vis didesniuose varguose gyvenant, atsirandant vis didesnam beturčių skaičiui, valdžiai vis labiau žmones spaudžiant, ir Lietuvoje atgijo socializmas. Studentai pradėjo galvoti apie žmonių vargų priežastis, sueiti su kitų tautų socialistais (lenkais, rusais), susipažino su socializmo mokslu. Kai kurie jų pradėjo ginti socializmą nuo jo priešų užpuldinėjimų lietuvių laikraščiuose, pradėjo rašyti socializmo dvasioje; tarp tų rašytojų du įžymesniuojų, pasirašydavo pramanytais *P. Liūto* ir *J. Scidaro* vardais. 1895 m., susidarė lietuvių socialdemokratų [daugiausiai buvusių Maskvos studentų] kuopa, kuri išleido keliatą gerų knygelių, ir dabar Lietuvos darbininkų skaitomųjų, kaip antai: *Kas yra, o kas bus?*, *Krumplių Jonas*, *Parmazonas*; kiek anksčiau maskviečiai išleidė labai naudingą knygėlę *Genių Dėdė*, kurioje aiškinama, kur ir kieno naudai eina valdžios imami mokesniai.

Maž-daug tuo pačiu laiku, 1892-1893 m., socialdemokratai pradėjo darbuotiesi Vilniuje, daugiausiai tarp kurpių, paskui tarp kailiadirbių (garborių), staliorių, siuvėjų, bravaruose ir visokiuose pabriuose; kalbama čionai apie krikščionis darbininkus, nes tarp žydų jau anksčiau buvo pradėta darbuoties. Darbavosi dvi inteligentų kuopos, nepriklausomai viena nuo kitos; jų vikriausia, bet labai neatsargi buvo kuopa, kurioje vadovavo du studentai, *Jonas Mikalauskis*, kuris paskiaus gavo sėdėti kalėjime, buvo išvarytas į Archangelsko gub. ir mirė 1900 m., ir *Bronislavas Urbanavičius* (1868-1903); kitoje kuopoje dirbo žmonės daug atsargesni, kurių kiti ir mūsų metu nenustoję platinti susipratimą tarp darbininkų. Tiedvi kuopi susiedavo su darbininkais, darydavo jų susirinkimus ir būrelius, platino socialistiškąsias knygeles, aiškino žmogaus gyvenimą ant žemės, darbininkų vargus ir bėdas ir ką

reikia daryti, kad juos prašalinti. Nurodydami, kaip pabirkantai ir meisteriai spaudžia ir išnaudoja darbininkus, naudodamies jų tamsumu, nesusipratimu ir vienybės stoka; socialdemokratai aiškino, kad reikia vienyties į kuopas, į draugijas, ragino nesiduoti skriausti, kelti streikus, o tam reikalui steigė (slaptus) darbininkų «kovos išdus» (kasas), kurių tikslu buvo šelpti darbininkus streikui atsitikus. Darbininkų vienybės nurodymui ir sustiprinimui, tiedvi kuopi įtaisė 1893 m. bendrą viso pasaulio darbininkų šventės, pirmosios gegužės apvaikščiojimą (Vilniaus priemiestyje); ant kalno surinko 40 žmonių ir išklaušė dviejų draugų kalbų apie tos dienos svarbumą. Pabaigoje 1894 m. socialdemokratai pradėda darbuoties ir Kaune.

Judėjimas tarp darbininkų, žinoma, nepatiko jų artimiausiems priešams, pabirkantams ir meisteriams, nepatiko taipgi ir jų bičiuliams — visakiems poneliams ir kunigams, netiko ir ponų globėjams — policijai ir valdžiai. Mieste pakilo kalbos, policija pradėjo šnipinėti. Ypač gi pakilo didelis trukšmas, kada susipratę darbininkai tarp susirinkusių Vilniun Kalvarijos atlaiduosna žmonių praplatino daugybę visokių lenkiškų ir lietuviškų knygelių ir laikraščių. Po to atsitikimo policija atidžiau veizėjo į darbininkų darbus ir greitai prasidėjo areštai, ypatingai iš Mikalauskio ir Urbanavičiaus kuopos.

Neveizint areštų, darbininkų judėjimas vis augo, labiausiai nuo 1895 m., kuomet jau patįs darbininkai buvo taip susipratę, jog galėjo nesusipratusiųs savo draugus šviesti ir vesti. Streikai vis tankiau kilo. Kilo darbininkų susipratimas, drąsumas ir — neatsargumas; ačiu tam, Mikalauskio kuopoje liko suimti geriausi žmonės ir jis pats, Kaune buvo suimta 70 žmonių. Tečiaus antroji Vilniaus kuopa užsiliko ir, jungdama prie savęs užsilikusius Mikal. kuopos draugus, augo ir stiprėjo. Kadangi Vilniaus darbininkai daugiausiai lenkiškai kalba, tai ji leido jiems atsišaukimus ir kalbėjo į juos lenkų kalba (daugumas inteligentų net nemokėjo lietuviškai). Suprazdami dėlto, jog kalba negali skirti vienam darbininko nuo kito, jog jeigu «visų kraštų darbininkų reikalai yra vienodi», bendri, tai da labiau vienodi yra darbininkų reikalai viename krašte, Vilniaus socialdemokratai stengėsi surišti lenkiškai kalbančius darbininkus, mokinosi lietuvių kalbos, o pagaliaus suėję su lietuviais socialdemokratais, kurie jau pradėjo dirbti sodžiuje, vilniečiai susivienijo su jais ir susirinkime gegužės mėn. 1896 m. įkūrė «Lietuviškąją Socialdemokratiškąją Partiją», kurios vardas paskiaus perskaitė į «Lietuvių Socialdemokratų Partija», o nuo birželio mėn. 1905 m. į *Lietuvos Socialdemokratų Partija*. Tai gi partija įsikūrė į 3 metus po įsteigimo Lenkų Socialistų Partijos (1893 m.), anksčiau už žydų darbininkų partiją (Bund, 1897 m.) ir Rusų Socialdemokratų Darbininkų Partiją (1898 m.).

(Toliaus bus).

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Japonija ir Rusija. Jau bus pora mėnesių, kaip Maskolijos užsilikusioji Mandžiurijoj ir Korėjoj kariumenė ruošėsi apleist tas šalis ir grįžt į Maskolija. Daug sugrįžo, bet japonai dabar da kelia protestą prieš maskoliją, kam ji savo kariumenės neatsiimant iš Korėjos. Apie tą protestą atėjo žinia į Peterburgą, bet ne valdiška.

Japonija ir Rusija gegužės 4 d padarė tarp savęs tarybas apie žvejone upėse ir pertakose Siberijų pakraščiuose.

Koreja. Seule areštuota 33 koriečiai, kurių dauguma mokiniai, ir apkaltinta už suokalbį apie nužudymą penkių Korėjos ministrų, kurie pasirašė, kad Korėja bus Japonijos globojė.

Svedija. Rusai socialistai norėjo laikyt Malmoe mieste savo

susivažiavimą, bet policija jokiū būdu neleido. Jų čionai buvo atvažiuoję 120 iš Danijos, kur teip-gi valdžia neleido daryt susirinkimo, ir 60 delegatų atvažiuosiu iš Stockholmo. Teip Skandinavijos viešpatystėse nerzdami vietos, socialistai badai išsirengė į Angliją, kur jie tikisi galėsia atlikt savo susirinkimą be jokių kliūčių.

Rusija. Maskvos universitetas gal bus neužilgo atidarytas. Studentai vis laikosi prie savo reikalavimo, kad jiems būtų leista daryt savo politiškų susirinkimus. Už tą reikalavimą valdžia ir uždarė universitetą — padarė savotišką lokautą. Novorosyjske (Kaukaze) eina byla netoli trijų šimtų socialistų, apkaltinamų už maištą ir apskelbimą tam mieste respublikos — 1905 m. Jiems grėsia mirties bausmė. Bet tardymas prirodė tik tą jų kaltę, kad didžiojo judėjimo laike jie išvedė naują tvarką, įvedė savo viešą apgynimą nuo plėšikų ir valdžios juodašimčių.

Dūma vos išliko nepaleista. Atstovas M. Žurabov, socialistas, kritikuodamas vienvaldišką tvarką nurodė, kad kariumenė visai žmonėms nenaudinga, bet da pragaištinga ir statoma prieš žmones. Tuo tarpu visi ministrai pakilę iš sėdynių išėjo iš Dūmos. Caras turėjo priekabę ir būtų galėjęs paleist Dūmą. Bet paskiaus dauguma Dūmos balsų tapo priimtas įstatymas apie pašaukimą rekrutų, ir tokiu būdu Dūma save išgelbėjo, da toliau galės sėdēt Tau rydos rūmuose ir šnekēt, iki sušnekės ką nors, o gal ir nieko neišeis iš tos šnekos, greičiau ar vėliau Dūma bus paleista, nieko nenuveikus, nes juodašimčiai ir kunigija spirte spiria valdžią, kad paleistų Dūmą, nes ji — tai negarbė jų batiuškai dievo duotam carui.

Turkija. Per Londoną pranešama, kad septyni turkų kariumenės batalijonai tapę visai sumušti kovoje su arabais Jemeno provincijoj. Turkija su Arabija kovoja jau 12 metų. Pernai arabai vieną kartą teipgi labai sumušė turkus.

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Fernie, Kanadoj, gegužės 1 d. kalnakasiai su kasyklų savininkais susitaikė antrą kartą leisti per referendum savo tarybas apie uždarbio pakėlimą ir darbo valandas. Pirmasis balsavimas buvo paniekinęs naujas arbitracijos (trečiųjų teismo) tiesas.

* * *

Darbininkams rengiantės apvaikščioti 1-mos gegužės šventę Montrealio mieste, Kanadoj, Laval kolegijos studentai padavė majorui prašymą, kad užgintų tokią demonstraciją, nes ji gadinant viešąjį ramumą. Mat parodoje būsią ir muzykė ir, kas baisiausia, socialistų įtaisytos raudonos vėliavos. Bet tiesų aiškintojai nurodė, kad jeigu majoras atras visokias manifestacijas, arba vaikščiojimus su paroda po miestą, kenkiančiomis ramumui, tai jis gali užginti ir šitą darbininkų manifestaciją.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Nedėlioj gegužės 5 d. didesniuosiuose Amerikos miestuose buvo apvaikščiojimas darbininkų šventės, 1-mos gegužės. Tas apvaikščiojimas, arba, geriau sakant, demonstracija buvo daromas ne teip dėl šventės, kaip dėl protesto prieš organizuoto kapitalo užmačias, atkreiptas prieš Vakarinių Kalnakasių Federacijos viršininkus Moyeri, Haywoodą ir k., kurių byla prasidės gegužės 9 d., Boise, Idaho. Darbininkai, susipratusieji, jaučia, kad tų kelių žmonių gyvastis ar mirtis reiškia viso Amerikos proletarijato gyvastį. Tai ir

protestuoja jau nuo seniai, o ypač dabar. Bostone minia iš 10 tūkstančių demonstravo po miestą su raudonomis vėliavoms; tarp tų buvo skyrius Skandinavijos draugiško klubo, skyrius moterių (su viršum 1000) ir tt. Mobile (Alabama) demonstrantai priėmė rezoliuciją prieš prezidentą Roozveltą, kurs Haywoodą ir kitus, teismo, pavadino negeistinais piliečiais, t. y., kuriuos reikėtų prašalint. Brooklyne buvo didelė demonstracija, kur dalyvavo daug lietuvių, buvo prakalbo lietuvių kalba ir kitomis kalbomis.

* * *

Brooklyne sustreikavo cukraus dirbtuvių darbininkai. Tarp jų daugiausia yra lietuvių, tai-gi ir streiką veda daugiausia lietuviai socialistai. Nuvarginti, išnaudoti darbininkai, kurių tarpe yra daug moterų ir vaikų, jautė, kad reikia pareikalaut didesnės mokes ties, geresnio būvio, bet nesumano kaip tai padaryt. Dirbtuvės apstatytos policijantais, kaip sustiprintos apsaugos metu... Socialistai daugiausia žmonėms įkalba, kad nekeltų sumišimų, kad neduotų progos tiems kazokams darbuotis su lazdoms arba ir šautuvais, ir nurodo, kad ateityje imtų gerint savo būvį kitu būdu — per politiką. Dabar darbininkai tveria savo uniją ir turbūt prisidės prie «Industrial Workers of the World». — Aiškesnias žinias, reikia tikėtis» praneš vietiniai draugai.

* * *

Chicagos kepėjai darbininkai pernai padarė sutartį su darbdaviais, bet da ne visi šieji pasirašė; kiti žadėjo pasirašyt prieš 1 d. gegužės; dvi nedidelės keptuvės visai nuo to atsisakė ir pareikalavo policijos globos. 4 kepėjai unijistai areštuoti.

* * *

Vienas New Yorko gromatnešis, J. Delaney, 83 metų senis, nešiojęs laiškus per 50 metų, dabar atsisakė dėl senumo. Jis sako, kad jis savo darbo pradžioj nedėvejęs uniformos ir negaudavęs algos, tik imdavęs po kiek nuo tų, kam atnešdavęs laišką. Dabar, jis sako, kai kurie gromatnešiai uždirbą apie 6000 d. per metus.

* * *

San Francisco mieste telefonistai nutarė streiku priverst išpildyt savo reikalavimus — pakelti uždarbį, ir atnaujina savo uniją.

* * *

Clevelando (Ohio) mašinistai užmanė streiką ant 1 d. berželio dėl išgavimo 9 val. darbo dienos.

* * *

U. S. Steel Corporation kakalių kurėjai Latimere apie 800 žmonių sustreikavo reikalaudami pakelt uždarbį 10-čia nuošimčių.

* * *

Du šimtai ateivių, dirbančių prie miesto vandens užvedimo Newarko N.J., sustreikavo, reikalaudami \$ 1.75 uždarbio ir 9 val. darbo dienos.

* * *

Spaustuvių darbininkų Tyfographical unijos N 16 nutarta per rinkimus savo viršininkų imti po 1 dolerį nuo kandidatų. Reiškia: kas duos dolerį, tas bus kandidatu į viršininkus. Doleris tai bus liūdijimas kandidato ištikimumo, teisingumo ir gabumo. Apie pasėkmes tokių rinkimų unijai ne galvoj.

* * *

Spaustuvių darbininkai Chattanooga (Tenn.) reikalauja naujo užmokes ties saiko ir 8 val. darbo dienos. Spėjama, kad bus streikas.

* * *

Da kelios Detroito (Mich.) darbininkų unijos nutarė dalyvau-

ti Moyer-Haywood-Pettibone protesto mitinge gegužės 8 d., vakare; prisidėdami su lėšomis ir dalyvaudami parodoj.

* * *

John E. Kershaw iš Arlington, Ky., lankos Illinojaus valstybėj, apygardėj Decatur su tikslu sutverti ukininų sąjungą, vardu ukininų apšvietimo ir kooperacijos draugovė.

Ar mums reikia naujų aukų.

Tiesą sakant, mūsų organe «Kovoje» pilna visokių aukų, kaip tai: revoliucijai ir kankiniams šelpti, «Kovos» fondas, «Literatūros» fondas ir kitokios aukos. Visas užmanytas aukas priima draugai ir augina savo centais. Ale man rodos, labiausiai būtų reikalingos aukos «agitacijai» — naujų kuopų tvėrimui ir atgaivinimui apmirusių. Tam tikslui turi būt įrengiamos prakalbos, nes prakalbos daugiausia žmonių išbudina iš tamsybės miego, per prakalbas žmonės silpni pastoja tvirtais ir jaučiančiais. Tam reikalui ir turėtų būt įrengtas agitacijos fondas. Iš to fondo turėtų būt išleidinėjama ir geros socialistiškos agitavyškos knygelės. Kaip girdėjau nuo vieno draugo, yra gerų socialistiškų knygelių išverstų iš svetimų kalbų, ale neturint lėšų negalima atspauzdinti. Tai-gi, man rodos, aukas agitacijai draugai priims maloniai ir pritars prisidėdami su centais. Ale aš norėčia atsišaukti ypatingai į moteris ir mergeles, kad ir jos pritartų tam svarbiam reikalui. Kodėlgi mes, sesutės, taip mažai atjaučiame geresnius užmanymus? Ar gi mes neturėtume visai draugiškų jausmų? Man rodos, mes turime tuos pačius jausmus kaip ir vyrai, kodėl gi tat negalime pasidaruoti ir prisidėti bent su keliais centais, atitraukdamas nuo nereikalingų pasiūsių; su tais niekniekais mes nepasikelsim iš tamsybės, neišlavsim proto. Rodos, nemažai yra apsiskaičiusių merginų ir moterų, ale priklausančių prie geresniųjų organizacijų tai visai mažai, arba prisidedančių su aukomis. Taigi, malonios sesutės, nepasigalėkim prisidėti prie «agitacijos» su keliais centais. Aš paaukauju «agitacijai» du doleriu iš savo uždarbio.

Socialistų Draugė.

Darbininkai ir Darbininkės!

ATSIBUSKIM iš miego nuskriaustieji, ponų-kapitalistų vergai, sukilkime prieš skriaudėjus, kurie čiulpia kraują iš mūsų krutinių ir mus pačius šimtais rija. Sukilkime, darbininkai, prieš šiandieninį surėdymą, prieš tą baisų meškina! Gana mums būti tamsoje, gana turėti ant savo sprandų nutukusius meitėlius, gana kentėti alkį, gana kęsti karštį ir šaltį, gana 10, 12 ir 13 valandų dirbti per dieną už 1.25 ct., už 1.50 ct. Tiek laiko dirbdami, mes gauname užmokėt už kruviną darbą tik dešimtą procentą, o devynis pasilieka kapitalistas. Gana žūti tūkstančiams mūsų brolių darbininkų dirbtuvėse, kasyklose, ant geležinkelių ir kitur, per nepriežiūrą kapitalistiško surėdymo. Gana, jau gana klausyti dvasiškų piemenų, kurie monija mums akis, gindami savo bičiulius kapitalistus. Šalin kapitalizmas su aukso kruvom, su puikiais murais ir su visokioms brangenybėms, sumirkytoms mūsų brolių darbininkų krauju ir ašaromis! Gana plėšti mūsų vardgienių darbininkų paskutinius centus ir paskutinę spēką sunkiam darbe. Gana užmušinėt darbininkus tūkstančiais dėl padidinimo kapitalo. Šalin terionizmas! Šalin toki kunigai, kurie eina drauge su kapitalistais prieš mus vardgienes darbininkus, keikdami mus, gązdin-

dami velniais, pekla, pragaru ir visokioms baisenybėms, kad tik jiems suneštum paskutinius centus, ir toliau neštume tą sunkiąją našą ir duotumėmės kailius lupiti kapitalistams.

Broliai darbininkai ir darbininkės! Nieks mus neišvaduos iš šitos peklos, nė dievas, nė ciesoriai, nė kapitalistai, nė kunigai, nė ponai. Mes turime patį rūpintis save išvaduoti iš šito pragaro, turime kuoptis vienybėn nežiūrint spalvos, tikybos, tautos ir lyties. O kas mums tą kelią rodo, kas yra toji vienybė? Vienybė — socializmas turi savo tvirtus pamatus ir visokius klausimus darbininkiskus išrištus; socializmas nori mus iš to prispaudimo išvaduoti, socializmas nori įvykdinti geresnį būvį darbininkams, socializmas nori įvykdinti brolišką meilę ir lygybę. Už tat prie darbo, visi nuskriaustieji! Švieskimės, skaitykim raštus sociališko turinio, lankykimės tankiaus į socialistų prakalbas ir susirinkimus.

Skaitykime ir platinkime darbinikišką laikraštį «Kovą». Ten atrandam aprašytus mūsų vargus ir prispaudimą, atrandame, ko kiu būdu galime išsivaduoti iš po kapitalizmo jungo. Už tat, draugai darbininkai ir darbininkės, visi prie darbo!...

J.Švernickas.

Išvien!

Kilkie, atsibuskie, — Skurdžiau darbininke,
Retėžius sutraukyk, — Savęs neb'kankinkie.

Gana jau, ikvaliai, — Ilgai tu tęsėjai, —
Prakaitą beliedams, — Dykūnus penėjai.

Laikas tau, jau laikas, — Laikas tau atbusti:
Skriaudėjus, engėjus — Nuo savęs numesti.

Prie darbo, prie truso, — Aitriau tik sukibkim,
Sutare, išvieno — Visi tik užrikim:

Šalin visi, į šalį, — Siurbikai ir dielės,
Nes jau proletaras — Iš snaudulio kėlės!...

Pakanka, užtenka — Jau jumis beūžti,
Mūsų brolius kankinti, — Kalėjimuos grūsti!...

Menkutis.

Draugams.

Užtenka jau, broliai, mums ašaras lieti;
Dūsavims teeina šalyn!

Užtenka jau savo skriaudėjus mytėti
Į vargą vis bristi gilyn.

Mums reikia sustoti, aplink pažiūrėti
Ir dvasią iš miego gilaus atkerėti

Ir stoti prie darbo narsiau.

Užtenka meldimo palengvinti našta,

Ar duoti mums laisvę, tiesas;

Užtenka žiūrėti į prižadų raštą,

Ir «meiles» link mūsų visas...

Gana jau kentėjom ir verkėm ikšioliai

Bet laikas jau, laikas suremt pečius, broliai,

Ir ginklą paimt prieš skriaudas!

Nntrenkime jungą carų-prispaudėjų

Jų tikslas mus kart ir badyt;

Mums reikia išrinkti valdžia geradėjų,

Ką lygiai visus tur valdyt.

Brangūs draugai!

Sugriūt tur galybė carų ir karalių
 Męs norim liuosybės, gana jau sauvalių!
 Męs jieškome žmogaus tiesų!
 Tad, broliai, išvieno męs stokim į kovą —
 Skriaudėjų tą jungą numest,
 O mokslas dauggalis lai būn už vadovą —
 Lygybę, Brolystę ir Laisvę įvest.
 Jei, vyrai, išvieno tik krutįsim žemę
 Prasiblaivys dausos nuo miglų aptemę
 Ir saulė liuosybės prašvis!
 Visos štai pasaulės jau skurdžiai prabilo
 Ir ranką paduoda draugams;
 Raudons jų velukas į viršų iškilo
 «Žuvimas, — jie šaukia, — tranams!»
 Tad broliai tik jiemis rankas savo duokim
 Ir kraują męs gyviam tiems gerti neđuokim,
 O pančiai vergijos nukris!

Verax Homo.

«Potiomkino» sukileliu laiškas.

[Žemiau talpinamasis raštas išverstas iš rusiško rankraščio, sunkia darbininko ranka rašyto ir «Kovai» atsiųsto iš So. Bėthlehem, Pa. — R.]

* * *

Šitas laiškas rašytas revoliucijinio šarvuočiaus «Potiomkin» matrosų (jureivių), gyvenančių Rumunijoje, į «potiomkiniečius» jureivius, esančius Amerikoje.

Tevas.

TREČIOS klėsos vagone, prie kertinio lango sėdėjo jau pagyvenęs žmogus, su nulinkusiais žemyn pusžiliais usais. Kaip ilgai su juo keliavom, negaliu pasakyti, ir jį patėmijau tik tada, kaip jis, kumštelėjęs mane su alkune į šoną, atkišo bonkutę degtinės... Iš veido matėsi tas paprastas, malonus senelis, kokių neretai tenka sutikti keliaujant po Lietuvą. Įdubusios, mėlsvos akys, išdžiuvęs ir papuoštas ruskšlėms veidas, baltos gįsluotos rankos, švarkas su apytrumpioms rankovėmis, gelsva, guminė apykaklė, sena, sulankstyta skrybėlė ant galvos — tas viskas piešė kokią tai abejotiną ypatą, apie kurią umai nieko rimto pamislyti negalima.

— Gerkite burnikę... Nesidrovėkit.

— Ačiu tamistai, aš ne meisteris prie degtinės.

— O, tas nieko... Kelinta jau stotis kaip važiuojat, o tiesą pasakius, atleisit man už drąsą, nei kartą nemačiau jus valgant... Kelionėj visai atsitinka, o burnikė degtinės ne prošalį; vis lyg stipriau... Ką turiu, tuom pasidalįsiu...

Senelis pasirodė labai kalbiu. Išgėrėm degtinės, perkan-dom vieną kitą kąsnį ir teip prasidėjo mūsų tarpe kalba,

Su dideliu džiaugsmu męs gavome perskaityti jų laišką, rašyta Spinovui. Męs visi draugai griebėmės už jų pranešimo, kaip skęstantis už šiaudelio. Jūsų laiškas gauta į laiką, t.y. tokioj kritiškoj valandoj, kada baisi audra užėjo ant mūsų, potiomkiniečių, gyvenančių Rumunijoje. Štai jau su viršum mėnesis, kaip prasidėjo Rumunijoje revoliucija, t.y. ne revoliucija, o tik agrariškas ukininkų sukilimas. Visas smulkmenas aprašyt negalima, pabandysime nors trumpai. Ukininkai — su viršum du šimtai tukstančių — sukilo priešais visus dvarponius, pastatę savo reikalavimus — atiduot žemę darbo žmonėms; bet tie reikalavimai buvo dvarponių ir arendatorių atmesti, tada valstiečiai spėka pradėjo imti, išvaikydami juos iš dvarų ir sodžių, o jei kas sumislįjo valstiečiams priešintis, tai tuos naikino; viską, kas buvo bajorų ir pateko valstiečių rankai, šie naikino ir degino; visur valstiečiai statė vienodus reikalavimus: žemė turinti priklausyt tam, kas ją apdirba savo rankomis. Rumunijos valdžia nuo tokio netikėto sukilimo liko bespėkė ir beveik neteko galvos, bet karalius, neilgai manydamas, apkaltino visą konservatyviškąją (atgaleiviškąją) ministeriją ir paskyrė liberališką. Tas nepagelbėjo nė valstiečiams, nė valdžiai. Tada liberališkoji ministerija apskelbė karės meto padėjimą beveik trijuose visos Rumunijos ketvirtadaliuose. Kariumenė išsyk atsisakė davo malšinti, bet kaip valstiečiai ėmė naikinti buržuaziją, tai kariumenė pradėjo šaudyti be jokio pasigailėjimo kaltuosius ir nekaltuosius — šimtai skaitomi užmuštųjų ir sužeistųjų

kaip abelnai tarp keliaujančių, kuriems prisieina net ir po kelias dienas tylėti. Apkalbėjom apie viską, ką tik mūsų akys spėjo pamatyti per langą greitai čiauziančio traukinio. Pagaliaus, kaip abelnai tokiuose atvėjuose, perėjom ant politikos. Nors ir greitai esti gaudoma nuomonė kalbančios apie panašius dalykus ir, kaip negudrus priešas, tuojaus duodasi sugriebti už liežuviu, bet man kalbant su seniuku, nieko nebuvo galima spėti.

— Likau senu invalidu ir viskas... Tik kad iš Stepuko dabar gyvenu... Jau jis niekur nieko nenumeta. Ar švarkas koks, ar marškiniai, ar skrybėlė — viską man... Nuogas nesmu, pinigų man prasimaitinti ir prisiunčia; teip ir gyvenu.

— Kur-gi tamstos sunus gyvena?

— Gyvena Rygoj... Gyvenau ir aš tų, bet sunus prašė manęs persikelt kur-nors iš miesto... Dabar gyvenu prie sesers mažam miestelyj, — ramiai, linksmai senas dienas baigiu; dainuoju per dienas kaip paukštis, o ką senas veiksi?

— Sunus — darbininkas?

— O tai ką?... Darbininkas... Neturėjau iš ko mokinti. Vis nelaimės ir nelaimės... Vienas po kitam išmirė ketvertas vaikų, ant galo ir motina. Alga nekokia, o penkerios krikštynos ir penkerios laidotupės tai ne niekas... Visą reikia su žmonimis daryti... Iš visų liko vienas Stepukas, bet vaikas... Kad visi tokie būtų.

Suprast galėjai iš kalbos, kad Stepukas daug jam gero

jų. Bet valstiečiai nepasidavė ir pasakė: jeigu mūsų yra 200 tukstančių, tai užmuškite 100 tukstančių, o kitas 100 tukstančių liks ir jiems bus lengviau gyventi ir daugiau vietos turės. Pasiduoti—gi mes nepasiduosime, kolei mūsų reikalavimai nebus išpildyti.

Po to artilerijos šuviai tapo paversta į pukus ir dulkes trys sodžiai. Tokioj mažoj ir visados ramioje šalyj, kaip Rumunija, niekadės nebuvo laukiama tokios išgasties. Užmuštų ir sužeistų valstiečių priskaitoma apie 20 tukstančių ypatų; bet daug užmušta ir sužeista ir kareivių pusėje, net janarolų yra kritusių. Naujoji liberališka ministerija su savo prezidentu Sturza pradėjo jieskot kaltininkų pradėtojų, t. y. agitatorių, kursčiusių prie to sukilimo, bet tas jiems nepasisekė ir kaltaisiais liko patįs ministeriai.

Staiga po dviejų savaitų visi laikraščiai ėmė rašyti Sturzos vardu, kad ne kas kitas kaltas, kaip tik revoliucijinio šarvuočiaus «Potemkino» jureiviai, kuriuos Rumunija yra priėmus, — tie žmonės ėsą pavojingi šiai šaliai, jie aršūs revoliucionieriai ir jie sukėlė visą šalį. Kaip tiktai praskambėjo šita žinia per laikraščius, tuojaus pradėjo areštuoti pavienius mūsų draugus; areštavo įvairiose vietose: Bredichiną, Solchichiną, Savotčenko, Ovčarovą ir kt. O į porą dienų po pavienių areštų atvarė kariumenės į Kimpeną, Ploeštą, Bukarestą, Konstančą ir kitus miestus su visa artilerija. Apie visus miestus negaliu aprašyti, kas dėjosi su mūsų draugais, aprašysiu tik Ploeštą. Kimpene tiesiog pabriuose visiems atėmė darbą ir areštavo 47 potemkiniečius, ir sulyg sustiprintą apsauga kariumenė nuvarė į Ploeštą. Ploešte tą patį vakarą areštavo 23 draugus, ir visus nuvarė į policiją, uždarė mus į

darė ir nors paprastai jis tą vardą vartojo, bet balse skambėjo meilė ir paguodonė jo biednam Stepukui.

— Tamįsta teipgi darbininkas?

— Koksai iš manęs darbininkas? Baigęs tarnauti kariumenėj, sugrįžau namo ir už kiek laiko tapau žandaru...

— Žandaru!?

— Stebitės? Teip ir maniau, kad tas tamstą užgaus, kaip tai sakoma; bet tarp mūsų, tai nieko... Dvidešimts metų išbuvau juom. Pildant priderančiai tarnystę, alga mano augo; skolinti nereikėjo. Vaikai išmirė, pati pasimirė, visi mano sutaupti skatikai išėjo teip, kad man liko tušti kišeniai, tarnystė ir Stepukas... Et, daug kalbėti, maž klausyti, anot patarlės... Juk tai jums nerupi, bet kaip pradedi plepėti, rodos, teip jau ir reikia.

— Meldžiu kalbėti toliaus... Bukite su manim atviri. Ir tamsta jau ne žandaras?

— Ne. Pasipiktinau, persitikrinau ir mečiau. O vis Stepukas tai padarė. Stepukas dirbo pabrūke, o aš buvau žandaru. Bijojų stepukas manęs, kaip kokio žmogžudžio. Niekados jis pas mane neužeis, nepakalbės kaip sunus su tėvu; tarsi jo visai nebutų. O mano vis tėviška širdis. Gal šiaip buti, gal teip, mažtau sau vienas; nuveisiu, sakau, pas Stepuką — aplankyti jį. Už durių girdėjos garsi kalba ir dainos jaunų balsų, bet kaip tik spėjau pradaryti duris, tuo viskas

arklidę, prisakydami mums miegoti šiauduose, kaip kiau-lėms, ir įgrasindami, kad jeigu kas pasakys ką nors priešingai, tuo tąjį sargas nušaus, nes mat karės meto padėjimas. Ant rytojaus, po mūsų nakvynės arklidėje atvarė da 14 žmonių areštuotų Buštinaruose su visu jų kraičiu; vakare atvarė keletą žmonių ir iš kitų vietų, teip, kad išviso mūsų buvo areštuotų apie šimtas žmonių; kiti areštuoti kituose miestuose, be jokio pranešimo apie kaltę. Su mumis pasimatyti nieko neprileido; bet ačių kai—kurių draugų pačioms, kurios reikalavo, kad leistų su mumis pasimatyt, ir štai mes vedusieji surinkom visas savo pačias ir, su prašymu apie mūsų padėjimo pagerinimą, nuleidom pas prokurorą. Tas truputį pagelbėjo ir mus po kokių trijų dienų perkėlė į geresnę vietą. Kovoti ir priešintis prieš tą viską mums nebuvo išrokavimo, nors kai—kuriuose drauguose ir apsireiškė buvusiojo mūsų judėjimo gyvumas ir kalbėjo, kad mes patįs save apibiauřisim pasiduodami nedoriams ir supuvusiems darbo žmonių valdytojams ir kraugeriams; bet nebuvo kas daryt: valdžia to tik ir telaukė ir butų galėjus mus toje arklidėje išmušti kaip šunis. Valdžia knisosi, knisosi, bet nieko negalėjo rast, ir tai da pasidėkavojant daugiau susipratusiems mūsų draugams, nes jie mokėjo dalyką pakreipti ant šiek—tiek geresnio kelio, o šiaip butų išėję labai blogai, dėlto, kad daugelis draugų negalėjo patįs savęs sulaikyt. Išbuvus dvi savaites arešte, mes visgi tapom paliuosuoti, tik gavo prisakymą neišsiskirstyt į seniasias savo vietas ir gyvent ten, kur valdžia nurodys. Ir štai Ploešte, tokiame mažam ir skurdžiam miestelyje, mūsų yra daugiau kaip šimtas žmonių; darbo mes joku budu čionai negalime gaut; daugelis draugų badą kenčia ir

nutilo ir greit prie manęs pribėgo Stepukas. «Išeik, tėvai, dabar laukan, — sako, — nedaryk man nemalonumo». Išėjau... Pykau tada ant Stepuko baisiai... Stepukas tuom tarpu akių man nerodė; tarsi nieko tokio ir nebutų atsitikę.

— Na, ir ką-gi veikėte?

— Ką-gi veiksi, — atsakė man seniukas vis teip pat linksmi šypsodamos, nors jo kaktą ant valandėlės ir papuošė kelios didelės rukšlės, bet ir vėl pranyko jos teip greit, kaip greit atsirado: — o laikai buvo, — kalbėjo toliau seniukas, — laikai sunkūs. Juk aš tėvas vienatinio sunaus. Nieko butų, ką manęs bijot; bet vos tik spėsi žodį pratarti, tuo tau ir šaukia: «esi žandaras, eik prie savųjų!» O kame tie savieji buvo? Tik vieną Stepuką teturėjau... Vieną sausio mėnesio dieną po pietų gavome slaptą prisakymą tekinti kardus... Turbut jųs apie tai žinot, kad ramiam laike kardai esti neišgalštį... Visi vienu balsu sušuko: «Kas čia bus?» Bet tai ne mūsų dalykas... Palipta, tai ir tekinom; vyriausybė žino ką daranti. Visų kardus vyriausybė peržiūrėjo ir, kurio kardas už kartą popieros ne piovė, liepta dar tekinti. Praslinko po tam dvi dienos ir tapo išduoti mums žirgai ir ant vakaro liepta buti pasirengusiems į kelionę... Dėjosi tas, ko dar niekadės nebuvo... Tikėti pačiam nesinori... Vienas šuvis pasigirdo mieste, potam antras, vėliau koks tai šauksmas ir dainos. Liepta visiems sėst ant žirgų ir kas nepapuolė po kojų kirsti

pasikėlus visoj valstybėj aštriai ginkluotai kovai revoliucionierių su despotų valdžios apgynėjais, visuomet turės atsirasti po ranka ir ginklas. By tik sukilimas būtų visuotinas, smarkus ir susipratęs.

Ketvirtą pagal didumą vietą užima pinigai, paskirti Partijos organizacijoms šelpti, 1659 rubliai. Ar ta suma nelindija kartais prieš mūsų tvirtinimus, kad Partija pastaruoju laiku išaugo, sustiprėjo ir nuolatai gyvuoja? Juk, jeigu ką prisieina remti, tas mato mai nepastovi ant savo kojų, o tu, kas virsta, juk negalime vadinti sustiprėjusiu? Pasiiaikškim. Sakydami, kad LSDP. yra dabar sustiprėjus, nesakom tuo, kad ji yra teip stipra, kad mokės toliau vien savo lėšomis gyventi, tuo vien tvirtinam, kad šių metų LSDP. yra nepalyginamai stipresnė už 1904 ar 1905-ų metų LSDP. Ji išaugo, tečiaus Partijos organizacijų tarpe atsiras ir dabar ne viena, kuri reikalauja iš C.K.-to pašalpos žmonėmis ir pinigais, nes ji perjauna, darbininkų susipratimas, o ypač jų uždarbis yra dar permenkas, kad jie galėtų vietinius savo reikalus savo jėgomis aprūpinti. Pabrikantų kalba kalbant, tos jaunosios organizacijos — tai yra toks reikalas, į kurį tuo tarpu dar reikia kapitalas įdėti, lig jos tiek nesutvirtės, kad pačios ims «procentus» duoti.

Paaikškinimui 1183 rublių sumos paduodam tokias žinias. Didžiausia paskolė, kone pusė visų paskolintųjų pinigų yra duota susidėjusiai su LSDP. Socijaldemokratiškai Partijai Lietuvos (SDP L. — seniau «PPS. na Litwie»), kad galėtų savo skolas apsimokėti. Mažesni palyginamai pinigai, po 100 rublių, paskolinti tapo tūloms Partijos organizacijoms ar atskiriems Partijos darbininkams ir turės C.K.-to kason grįžti.

Iš likusių apyskaitos skaičių paminėsiu tik kai-kurias. Išliuosavimui dvejų draugų iš Suvalkų kalėjimo, mėginimas paliuosuoti vieną draugą iš Šiaulių kalėjimo ir 3-jų iš Kauno, išleista 250 rublių. Tiek kalinius beliuosuojant, tiek abelnai partijos darbą variant, keliolika mūsų draugų tiek išpyko budeliams, kad toliau pasilikti savam krašte jau nebegalėjo ir patraukė ar užsienin, ar į Rusiją iškeliavo. Tiems pabėgėliams sušelpiti, kartu su pinigais, paskirtais LSDP. atstovui Amerikon važiuoti, išleista 718 rublių.

600 rublių tapo paskirta prūsų lietuvių darbininkų reikalams: varyti tarp jų socijaldemokratų agitaciją, leisti tam tikslui raštai, pavaduojant tokiu būdu Vokietijos Socijaldemokratų Partiją, kuri ligšiol Prūsiose perdaug mažai lietuvių darbininkų reikalais yra rupinusi.

206 rubliai išleista kaimo darbininkų streikams, kurie 1906-tų metų vasarą pasikėlė beveik visuose Suvalkų gub. dvaruose ir tū-

Kada išėjęs pažiūrėjau į kartinį vagono langą, pamačiau figurą seniuko, kuris savo mėlina skepetaite trynė akis ir mo-savo į mano šalį kepure.

Br. Vargšas.

Žmonijos teismas.

Geležinius pančius sutraukė žmonija ir numetė jungo sunkenybę.

Ir laisvės dainas ji drąsiai dainuoja, kaip marių vilniš, smarkiai sifubuoja, galinga ir tvirta bėga priešakyn, susitelkus eilėsnai laisvės kariūmenės; su laisvės ženklų ji drąsiai eina apyskaitas išduoti amžinas.

Eina ji žmogžudžių teisti.

Prakeikimą savo išreikšti,

Už tat, kad nematė ji saulės spindulių lygumoj prigimties krašto;

lose Panevėžio ir Ūkmergės pavietų vietose [Kauno gub.]. Patįs dvarų darbininkai dar nebuvo, kaip reikiant, prie kovos prisirengę ir todėl Partija jiems pagalbon nusiuntė į Suvalkų gub. 5 Partijos darbininkus; į Kauno guberniją — 7. Primisim da, kad dvarų darbininkų streikai beveik visur buvo laimėti. Kitą dalį išleidimų dvarų darbininkų streikams pasiėmė ant savęs vietinės organizacijos.

Tiek apie C.K.-to išleidimus 1906 metais.

Sulyginus, kiek pinigų išleista Lietuvos darbininkų ir valstiečių reikalams ir kiek jų iš pačios Lietuvos suimta, aiškiai matyt, kad Partija tuo tarpu visur «kapitalą» dėjo; dėjo žmonėmis, pinigais, raštais ir tik iš nedangelio vietų gaudavo tą kapitalą atgal. už raštus suimta 4.418 rublių; vietinės organizacijos sumokėjo C.K.-to kason 1.155 rublių; aukų iš Lietuvos surinkta 2.814 rublių. Nors nedideli tie Lietuvos vargšų pinigai, vienok galime pastebėti, kad Lietuvos proletarų jėgos vis drūtinos. Plati skriaudžiamųjų visuomenė kas kart vis labiau įpranta Partijos raštus skaityt, vis daugiau kuriame knygynų ir knygynėlių. Kuone visose LSDP. organizacijose tapo įvesti narių mokesčiai ir teip-pat gana nuolatai mokami. Vietinės organizacijos pačios stengiasi savo jėgomis aprūpinti savo pinigiskus reikalus ir jau neviena jų ne tik apmoka iš savo kasos visus vietinio darbo išleidimus, bet dar kai-kada prisiuočia keletą rublių C.K.-to kason. Juo įdomiau tokie vaisiai, kad revoliucija aiškiai paskirstė Lietuvos visuomenę į ekonomiškias kliašas, atstūmė nuo proletarų veidmainingus jų geradėjus ir paliko vienus pačius savo jėgomis remties už laimingesnę savo ateitį.

Ar Lietuvos proletarams užteks savo jėgų? Neabejojam, kad Lietuvos darbininkai, kaip ir kitų kraštų darbininkai užveiks, pagaliaus, savo priešus, nes pats visuomenės gyvenimas skiria proletarus būsimos tvarkos įkūrėjais. Tečiaus neabejojam, kad artimiausioj ateityj jų laukia daug vargo. Juk ir praeitais metais 20 tūkstančių rublių sudėjo Amerikos, Anglijos ir Škotijos lietuviai darbininkai ir tik 10 tūkstančių davė pati Lietuva. Negalim laukti, kad šiaip jau metais patįs Lietuvos darbininkai ir vargingieji valstiečiai įstengs iškart pinigiskai ant savo kojų atsistoti, ypač kad dauguma Lietuvos darbininkų — kaimiečiai, kuriems skatikas prisieina uždirbti tikrai kruvinu prakaitu. Pašalpa bus reikalinga. Kur jų Partija ras, parodys ateitis; esam vienok tikri, kad LSDP. darbas nesustos tiekpat tvirtinės proletarų eilės, kaip ligšiolai buvo.

Baigiamė straipsnį, padekavojimė mūsų draugams Amerikoje, Anglijoje ir Škotijoje. Jūs, laikinai atsitraukę iš mūsų tarpo, visuo-

Už tat, kad meldės, dirbo po laukus; bagočius valgydino pailsus;

Už tat, kad išalkus tarnavo bagočiams, prakeiktųjų jungu prislėgta...

Ji ašaras šluostės, kentėjo kančias, bet pasislėpus mislino apie laisvę.

Ir verkė.

Nuo dievo kantrybės prašė.

Išalkus dirbo lauke, pabrūke, po žeme.

Kartais susiedavo tamsią naktį į uždraustą susirinkimą...

Jau laikas prabėgo!

Ir savo narsumu neša ji teismą ir išsirišimą!..

Geležinius pančius sutraukė žmonija ir numetė jungo sunkenybę.

Ir laisvės dainas ji drąsiai dainuoja, kaip marių vilniš siubuoja.

Z. Jank.

met dėlto buvot su mumis. Jūs atydžiai sekėt, kas dedas Lietuvoj, nulatai jautėt mūsų vargus, suprazdavot mūsų prispaudimą, širdimi buvot su mumis, kuomet ėjom kovon su caro budeliais ir piniguočių sėbrais. Negalėdami šalip mūsų sustoti į eiles, Jūs nekūmet neužmiršdavot padrašinti mūsų savo užuojauta, paremti mūsų darbo savo skatiku. Už tai siunčiame Jums, Draugai, Lietuvos proletarų vardu brolišką pasveikinimą ir širdingą ačiū

Lietuvos Socijaldemokratų Partijos CENTRO KOMITETAS.

Vilnius, 1907 m., vasario mėn.

1. Lietuviškieji raštai.

Laikraščiai.

Užsieniuose —
«Darbininkų Balso» 5 num. po 3.000 egz. 15.000 egz.
«Darbininko» 4 numeriai ,, 5.000 ,, 20.000 ,,
Išviso 35.000 egz.

Lietuvoj —
«Naujosios Gdynės» 32 num. po 5000 egz. 160.000 egz.
Be to da «N. Gad.» N 1 5.000 ,,
Išviso 165.000 egz.

Slaptojoj Partijos spaustuvėj — «Partijos Žinios» N 1 1.000 ,,

Knygos.

Užsieniuose —
1. Lietuvos Socijaldemokratų Partijos programa 5000 egz. 2. Kas tai yra socialistai ir ko jie nori 5000. 3. Akim už akį, dantim už dantį! 5000. 4. Šalin caro valdžia! (Visų trijų II leid.) 5000.
Viso 20.000 egz.

Lietuvoj —

1. Kas iš ko gyvena 10.000 egz. 2. Papasakojimai iš Didžiosios Prancūzų Revoliucijos 5.000. 3. Sutrumpinkim darbo laiką! 5.000. 4. Pas kryžių 5.000. 5. Kas tie yra socijaldemokratai 5.000. 6. Kaip kunigas virto socijaldemokratu 6.000. 7. Vasaros rytas 5.000. 8. Kareivio papasakojimas (konfisk.) 5.000. 9. Airis Džonas ir Baduolių darbininkas 5.000. 10. Lenkų darbininkami 5.000. 11. Darbininkų Kalendorius (konfiskuotas, bet vos 2000 tepasisekė policijai paimt) 10.000. 12. Koks mums reikalingas «vaiskas» (konfisk.) 5.000. 13. Kokie reikalingi įstatymai darbininkams apsergēt 5.000.
Išviso 76.000 egz.

Atsišaukimai.

Užsieny:

1. Draugai, apsisaugokit! 10.000 egz. 2. Švėskime pirmąją gegužės 20.000. 3. Dvaro ir sodžiaus darbininkai ir darbininkės! (apie streikus) 30.000. 4. Ko mes turime streikuodami reikalaut 30.000. 5. Tas-pats da kartą 20.000.
Išviso 110.000 egz.

Lietuvoj:

1. Apie chuliganus (atspausta iš «N. Gad.») 15.000 egz. 2. Laukų ir pabriku darbininkai! (konfisk.) 5.000. Viso 15.5000 egz.
Slaptojoj spaustuvėj —

1. Visiems Panevėžio darbininkas ir darbininkėms (spauzdinta C.K. spaustuvėj, išleista Jungtinio LSDP., Bundo ir RSDDP.) 2.000. 2. Darbininkai ir valsčionis! (išleista Ežerėnų org., spauzd. C.K. spaust.) 5.000. 3. Lietuvos Darbininkai ir Darbininkės! (dėlei 1-osios gegužės) 1.500. 4. Atsiš. dvaro darbininkams, streikams prasidėjus 5.000. 5. Pirmosios dumos atstovų manifestas 15.000. 6. Jaunieji kareiviai! 15.000. 7. Dėlei rinkimų į antrąją dumą 20.000.
Išviso 63.500 egz.

Išviso lietuviškoj kalboj išleista 42 numeriai laikraščių — 201.000 egzempliorių; knygelių išleista 17 — 96.000 egz.; atsišaukimų 14 — 189.000 egz.

2. Lenkiškieji raštai.

Laikraščiai.

Užsieniuose — «Echo» 4 numeriai po 1.500 6.000 egz.
Lietuvoj — «Echo» 18 num. po 2.200 egz. 39.600 egz.
Be to da N 1 2.200 ,,
«Topor» N 1 2.200 ,,
Išviso 43.000 egz.

Slaptojoj Partijos spaustuvėj — «Wiadomości Partijne» (Partijos Žinios) 600 egz.

Knygos.

Užsieniuose —
1. LSDP. programos 3.000 egz. 2. Miesto darbininkų atsiliepiamas broliams valstiečiams 5.000. Viso 8.000 egz.
Lietuvoj — 1. Socijalizmas ir anarkizmas 3.000 ,,

Atsišaukimai.

Užsieny —
1. Bacznosc, Towarzysze! Rząd Was chce okraść 5.000 egz.
Slaptojoj spaustuvėj —

1. Vilniaus LSDP. Komitetų atsiš., reakcijai įsivyravus (C.K. spaust.) 2.000 egz. 2. Dėlei pirmosios gegužės (Vilniaus ir Kauno komitetų; C.K. spaust.) 3.000. 3. Pirmoji gegužės (eilės; išl. V. K-as; spaustuvė C.K-o) 250. 4. Atsiš dėlei antrosios dūmos 10.000.
Viso 15.250 egz.

Išviso lenkiškoj kalboj išleista 24 numeriai laikraščių — 50.600 egzempliorių; knygelių išleista 3 — 11.000 egz.; atsišaukimų — 5 — [20.250 egz.]

3. Žydiškieji raštai.

Paduodame čionai apyskaitą tiktai nuo susijungimo LSDP. ir SDPL., kadagi pirmiau tarp žydų-darbininkų LSDP. visai nevarė darbo.

Laikraščiai.

Slaptojoj Partijos spaustuvėj —
2 lapelinu po 4 puslapius 7.000 egz.

Knygos.

Legališkai —
1. Apie žemės klausimą Lietuvoj 3.000 egz.

Atsišaukimai.

Slaptojoj spaustuvėj —
1. Dėlei rinkimų į antrąją dumą 5.000 egz.

Rusiškoj kalboj išleistas tik vienas atsišaukimas į kareivius, dvarų darbininkų streikams prasidėjus 2.000 egz.

Tokiu būdu išviso pereitais metais išleista: 68 numeriai įvairių laikraščių — 258.600 egz., 21 knygelė — 110.000 egz. ir 26 atsišaukimai — 212.250 egz.

LSDP. Centro Komitetas

Vilnius, 1907 m. vasario mėn.

1906 metų Liet. Soc. Dem. Part. C. Komiteto apyskaita.

IEIGA.

Už partijos raštus gauta:

a) Lietuvoj 4.418.92 rub.; b) užsieny 309.35 rb. Viso 4.728. [27 rb.]

Partijos organizacijų įnešta 1.155.00 rb.

Aukos «revoliucijos reikalams»:

a) Iš Amerikos 19.281.80 rb.; b) Anglijos ir Škotijos 1.019.50;

c) Lietuvos [pavienių ypatų ir Partijos narių] 2.814.70. Viso 23. [11609 rub.]

Raštų fondui paaukauta 440.00 rb. Viso 29.439.36 rb.

Iėjo 29.439.36 rb.

Išleista	29.071.79 ,,
1.1.07 liko kasoj	367.57 ,,

IŠLAIDOS.

Organizacijos ir agitacijos reikalams:

a) Partijos žmonių užlaikymas 3.989.17 rub. b) Pašalpa pavieniams Partijos nariams 203.00. c) Pašalpa organizacijoms 1.659.35. d) Kelionės Partijos reikalais 763.00. e) Paskolės įvairiems Partijos organizacijoms ir pavieniams nariams 1.183.00. f) Dvarų darbininkų streikams 205.00. g) Rinkimas į dūmą 193.00 Viso 8.195.62 rub.

Raštų reikalams:

Legališkoji spauda:

a) Knygelių spauzdinimas 1.543.64 rub.; b) letuv. laikraščio spauzdin. 3.642.33; c) lenkiškojo laik. spauz. 843.22; d) administracija 783.71; e) ekspedicija 1.185.24; f) redakcija 1.350.68; g) įvairieji 196.18. Viso 9.545.00 rb.
Slaptajai spaustuvei 662.26
18.402.88 rb.

Užsienių išleidimai:

a) raštų spauzdinimas 1.326.60 rb.; b) redakcija 1.182.94 rb.; c) ekspedicija 1.821.37 r.; d) Prūsų lietuvių reikalams 600.00 r. e) įvairieji 674.16 rb. Viso 5.605.07 rub.

Kovos reikalams:

a) Ginklams 2.446.00 rb. b) Kovos kuopos užlaikymas 405.00 r. c) Kalinių išliuosavimui 250.00 r. Viso 3.111.00 rb.
Kalinių šelpimas 859.68
Pabėgėliams-emigrantams ir atstovo nusiuntimui į Ameriką 718.16
Įvairieji 375.00
Viso 29.071.79 rub.

P.S. Kitų pirmeivių laikraščių Redakcijas («Vienybė Lietuvninkų», «Lietuva» ir kt.) prašome teip-pat atspaudinti šitą LSD P. Centro Komiteto apyskaitą ir paaiškinimą.

Lietuvos Socijaldemokratų Partijos CENTRO KOMITETAS.

Vilnius. 1907 m. vasario mėn.

Korespondencijos.

W. Lynn, Mass. – Kovo 24 d. vietinė LSPA. kuopa parengė prakalbas. Kalbėtų pribuvo drg. P. Grigaitis. Kalbėjo, su pertrauka, apie 4 valandas. Pirmoje pusėj nupiešė Lietuvos revoliucijos judėjimą, ir kas revoliucijos priešai; faktiškai nurodė, kad revoliucijos priešai yra ne tik tai pati valdžia, kapitalistai, dvarininkai, kunigai, bet ir turtingesniejie ukininkai. Kunigai tai jau ypatingai atsizymėjo. Antai vyskupas, baronas Roppas begėdiškai tvirtino, kad karo teismai ir mirties bausmė esą būtina Lietuvoje reikalingu. Netoli nuog jo atsilieka ir Kauno vyskupas su pralotu Antanavyčium ir tt.

Nors pas mus yra dikčiai tamsių ir į kunigėlius įtikinčių, kaip į dievą, vienok visi susirinkusieji su atida klausėsi. Apsistojus kalbėti drg. G., jo vietą užjėmė, viens po kito, S. Gilius ir B. Miglinas. Pirmasis kalbėjo apie «nepri gulmystę»; kokios dvasios tas žmogus, sunku spręsti; teisybę sakant, tai viena akia žiuri į socializmą, o antra į smulkų vertelgizmą.

Pastarasis tai pradėjo kalbėti apie neteisų turtų suplaukimą, o užbaigė apie pavienių ypatų reikalus.

Potam drg. Grigaitis vėlei užjėmė vietą. Kalbos turinio neatkartosiu, kalbėjo apie moterių klausimą, apie ateinantį socialistiškąjį surėdima ir apie dabartinį Amerikoje republikonų rėdą.

Drg. Grigaitis gana gabus kalbėtojas, ir jeigu gausime progą, tai dar parsitrauksime jį į mūsų apielinkę kalbėtų. Kaip malonu, kad žmogus su universiteto mokslu neina su išnaudotojais, bet stoja į eiles revoliucionierių ir rodo tiems vargšams laisvės takus.

Aukų surinkta 10.50. Atimant prakalbų rengimo lėšas, — 3 dol., lieka 7.50, kuriuos siunčiame «Kovos» redakcijon kad perduotų LSDP.

Mūsų, W. Lynno LSPA. kuopa paremia Worces'erio kuopos sumanimą, reikia sutvert rajoną. Mūsų kuopa siųs į So. Bostoną savo delegatą, kai bostoniečiai praneš susivažiavimo dieną, kuri regis bene esanti nutarta 25 gegužio.

S. Donela.

Los Angeles, Cal. — Čionai, nors mažai lietuvių tesiranda, vienok jau pažymus šioks-toks judėjimas. Kiekviename susiė ime nepamiršta žmonelės ir apie kovojaučius už laisvę.

Kovo 24 d. vietinis lietuvis, J. Labunskis apvaikščiojo savo varduvių dieną, kur paprašė keletą svečių. Besiviešiant, vienas iš svečių pašiprašė balso ir karštai pakalbėjo apie einančią mūsų sename krašte kovą, nurodydamas, kad mes turime ją iš paskutiniosios remti. Tas gražus paraginimas nepasiliko veltui, bet sudėjo svečiai 10.50, iš kurių 7.00 aukuo-tojai skiria revoliucijos reikalams, o 3.50 kankiniams.

A. J.

Cleveland, Ohio. – Šitas miestas yra gana didelis, ir darbų jame randasi visokių; darbą gaut nėra labai sunku. Mokestis: prastam darbininkui moka ant dienos, nuo 1.50 ir daugiau, o mechanikam nuo 2.00 iki 3.00. Dirba daugiausiai 10 valandų. Tiems, ką susikalba angliškai ir nusimano nors kiek rašto, galima gaut darbą ir visai lengvą.

Pragyvenimas čionai pareina ant savaities nuo 3.50 iki 5.00. – Lietuvių yra apščiai. Apšvietimas tarpe jų menkas; tiesa, yra keletas ir apšviestiesnių lietuvių, bet sulyginant tuos kelis vyrus su tokiu dideliu skaičium Clevelando lietuvių, matosi labai mažas susipratusių darbininkų nuošimtis. Kada atvažiavau Clevelandan, tai per tris dienas klajojau, be sustojimo, kad atrast labiau susipratusį ir apšviestiesnį lietuvių; tik ketvirtoje dienoj tesuradau porą sumanesnių draugų: Siderevyčių ir Labanaucką, su kuriais pasikalbėjau tikrai draugiškai. Po keleto dienų suradau jau ir daugesnį draugų. Girdėjau, kad esą keletas ir prasilavinusių lietuvių, iš kurių kokią porą jau ir aš mačiau. Toliau, parašysiu daugiau iš mūsų miesto lietuvių gyvenimo.

J.S. Karvelis.

Lawrence, Mass. — Apverktinas buvis čionykščių lietuvių. Nors darbai eina reguliariškai, bet uždarbiai, abelnai imant, yra menki. Lietuvių čia yra apie 1.500. Jų gyvenimas skurdus, nes uždarbiai menki, tamsybė baisiai juos užkerėjo... Lietuviai, vargšai—darbininkai, savo protus lavina svajinamaisiais raugalais, už tai veda savo tarpe smarkias, net kruvinas kovas, skaldydami dievo duotas jiems molines puodynės—galvas. Už pataisymą puodinių moka daktarams po 3—5 dol. Tai teip mūsų broliai ir žūsta tamsybėj, kuną ir dvasią vargina girtybėj; laikraščių ir knygų skaityt nė nema. Protavimas apie pagerinimą darbininkų buvio pagal jųjų nuomonę esąs bausis nusidėjimas. Į susirinkimus ir prakalbas jie bijo eit, nes, sako jog tai amžinas pragaras grėsia už lankimą bedievių kalbų (jie vadina susipratusius darbininkus bedieviais). Žodžiu sakant jie nori gyvent nežinėje, — tai toks idealas jų visų. Nors čia prakalbos tankiai yra rengiamos per sumanesnius darbininkus, bet tamsesnių mūsų brolių atydos negalima patraukti prie pasiklausymo. Vilties, rodos, jokios nematyt.

Draugai darbininkai ir darbininkės! Dabar yra mus susitelkęs burelis į socialistų partiją, tai — vienintelis darbininkiškas mūsų susirišimas, už tai šaukim brolius seseris prisidėti ir eiti iš vieno su mumis prie susipratimo!

Kada užtekėsi, saulutė šviesybės,

Ant neregėčių mūsų brolių daugybės?

Kada sužadįsi jų širdis krutinėj

Ką teip tyliai kenčia jųjų nežinėj.

Socijalistas.

Mahanoy City, Pa. — Balandžio 17 d. vietinė 46 kuopa LSPA. parengė prakalbas, aut Armory Hall. Kalbėjo drg. P.Grigaitis pradėdamas nuo laikų sukilimo revoliucijos Rusijoje plačiai išaiškindamas priežastis sukilimo liaudies prieš valdžią, apie Peterburgo «Raudonąjį nedėdienį», apie straičius, apie pirmutinę Dumą ir jos darbus bei jos išvaikymą; apie latvius, kaip jie narsiai kovojo už savo tiesas. Tiesiog visą kalbą buvo palitėta kiekvienas didesnis atsitikimas laike revoliucijos teip, kad viskas negalima čion paminėti, nes reikėtų užkloti visus lapus «Kovos» ir tai da netilptų viskas teip aiškiai. Buvo trumpa pertrauka, kada keturi vaikinai perėjo per susiriukusius ir surinko aukų 20.75; po mažos valandėlės vėl tas pats kalbėtojas stoji, aiškino apie Lietuvos padėjimą ir nupeikė daugiausiai kunigus, kurie eina kartu su valdžia, nurodė darbininkų padėjimą čion, Amerikoje, ragino skaityti pamokinančias knygas ir laikraščius, o ypatin-gai «Kovą».

Klausytojai apipylė kalbėtoją gausiu delnų plojimu. Publikos visai nedaug tesusirinko. Linkėtina, kad Mahanoyiečiai tankiai parengtų panašius susirinkimus su prakalboms.

A. B. Strimaitis.

Hazleton, Pa. — 3-čią dieną velykų (2 bal.) čion atsibuvo balius 45 k. SLA. ir dr-tės «Liuosybės». Žmonių susirin-

ko gražus burys, visi užsilaike kogražiausia, turėjom dainininkus, kurie šokių pertraukose dainavo puikias tautiškas ir darbininkiškas lietuviškas dainas.

Balius buvo viens iš gražiausių, koki kada yr buvę Hazletone, nors kun. Dielininkaitis stengėsi baliui kiek galėdamas kenkt.

Per atvelykį (7 bal.) viršminėta kuopa ir draugystė turėjom bertaininį susirinkimą, kur išrovė balius pelną nutarėm trečią jo dalį paskirt sušelpimui kalinių. Nors tam priešinosi kai—kurie draugai, bet laikantės už paskirimą darbščiausiams draugams, kaip tai: K.Merkevyciui, A.Remeikiui, Kirtikliui, Butkevyciui ir išaiškinus reikalą šelpimo revoliucionierių visi sutiko ir pavedė tą atlikt šiuos žodžius rašančiam, o aš su jų sutikimu pasiunčiau 37 rub. Lietuvon į «Kank. Kasą». Vardan kankinamųjų už laisvę kuopai ir dr—stei ištariu širdingą ačiu.

Prie progos pranešu draugams LSPA. ir SLA., kad šioms dienoms apleidžiu Hazletoną, iškeliudams į Lietuvą; linkiu likusiems 4 draugams LSPA. Hazletone ko geriausių pasekmių darbuose savo, podraug 45 kp. SLA. ir jos pirmsėdžiui maro įpėdiniui P.Butkevyciui (sąn. LSPA.) ir dr—tei «Liuosybės» (dėl kurios sutvėrimo tiek prisiejo man nukęst) bei jos viršin. Jonui Kirtikliui (san. LSPA.) linkiu visiems draugams sąnariams LSPA. ir SLA. eiti nors abelnuos prietikiuos išvien dėl labo proletaro ir brangios Tėvynės—Lietuvos.

Su pagarba viso labo draugams velijantis

M. Merkevycius.

Minersville, Pa. — Šitam miestelyj nemažas lietuvių burelis gyvena. Tarp jų yra kelios organizacijos, iš kur mums, darbininkams, yra svarbiausia darbininkų organizacija, į kurią mes turim atkreipti atydą, tai — Liet. Soc. Partijos kuopa. Kuopa da visai neseniai susitvėrus ir nėra kuo nors atsižymėjus; bet yra viltis, kad bus kada nors nauda didesnė, už tai, kad ir mūsų tarpe yra pasišventusių draugų, dirbančių labai darbininkų luomos. Jie tai šaukia kitus brolius prisidėt prie to švento darbo, mokintis patiems ir kitus mokinti, skaityti ir platinti socialistų raštus, šelpti revoliuciją Lietuvoj.

Balandžio 14 d. susirinkus keletas draugų pas J.Čiudinį ir besikalbant apie savo vargus, Zyg. Kundratavyčius užmanė paaukaut po keletą centų kovojantiems už Lietuvos laisvę revoliucionieriams. Sumesta 5.50. Skiriama LSDP. (Pakvituota pereitam «K.» num. Red.)

J. Kavaliauckas.

Chicago, Ill. — 21 d. balandžio atsibuvo čionai prakalbos, parengtos 4-tos LSBA. kuopos. Prakalbos buvo svetainėje T.Radavyčiaus. Kalbėtojais buvo šie draugai: P.M. Kaitis, J.Geguzis, J.Varkala, K.Gugis ir Jančauskis. Deklamavo eiles («Labora») Sofija Laukiutė. Nors prakalbos nebuvo pagarsintos išanksto, tapo surengtos skubinai, vienok žmonių prisirinko diktokai. Prie to, reikia teipgi pridurti, kun. Kriaučianas stengėsi kenkt kiek tik galėdamas; stengė-

si perkaltėti svetainių savininkus, kad tie neduotų socialistas svetainių, bet išvytų. Vienok perniek baugilimai! Žmonnės netik nesibijo socialistų, bet, priešingai, mato, kad tie visame geriau, išmintingiau pasielgia už ištikimas kunigų aveles. Darbininkai supranta pamažu, kad jie jau dabar gyvena pekloje ir kad tąją peklą reikia pakeisti rojum; jie pradeda jau teisingiau abejoti į pažadėtąjį rojų augštai.

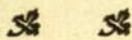
Visų kalbėtojų kalbos buvo interesingos, įdomios: viena, kad beveik visi turėjo maž-daug pasirinkę savotišką temą, o antra, kad kalbėtojai kalbėjo su energija, drąsa; ne taip kaip parsidavę politikai. Ir, žinomas dalykas, tokios prakalbos padarė gana didelį įspūdį ant klausytojų. Pasibaigus prakalboms, tapo pašaukti norintieji prisirašyti prie kuopos; prisiraše iš viso 8 draugai. — Reikia paminėti, kad «Katalikas», aprašydamas mūsų surengtas prakalbas, prisigaudė visą medegą iš oro. Mat jis rašo, kad mūsų kokis žioplys kalbėtojis išpeikęs «Lietuvą» ir «Kataliką» už rėmimą socialistų. Bet to visai nebuvo. Iš laikraščių netapo nė vienas nė antras minėtas. Paminėtas buvo vien «Lietuvos» išleistojas A. Olševskis. Taigi matyt, kad «K-ke» apsireiškė koki nors dvasia. Vardo, kokį jis duoda mūsų kalbėtojams, jam jau duoti nereikia — jų suteikė jam «Žvaigždė» tuziniais iš savo enciklopedijos.

Rengėjas.

Shaft, Pa. — Balandžio 25 d. vakare čionai buvo surengtos prakalbos. Susirinkimą atidarė J. Kučinskas ir perstatė kalbėtoją parkviestą iš Shenandoah, drg. P. Grigaitį. Drg. G. išaiškino visą revoliucijos bėgį Maskolijoje ir Lietuvoje ir abelnai darbininkų padėjimą. Tiesiog pasakius mažai tokių kalbėtojų yra kaip drg. Gr. — ištyręs vyras viską Lietuvoje, jis ten buvęs iki šiam laikui, tai bepiga jam ir prakalbas kalbėt, kaip viską žino.

Po pertraukai drg. G. vėl kalbėjo — apie Jungtines Valstybes, apie Coloradą, kur kapitalistų valdžia suėmė darbininkų vadovus (Moyer, Haywood ir Pettibone) ir kankina kalėjime neva už užmušimą gubernatoriaus.

Pakursčius drg. Grigaičiui, susitvėrė LSPA. kuopelė iš 7 sąnarių. — Aukų surinkta 12.65. (Aukos sykiu su mense sinėms — 1.40 atsiųsta «Kovai». R.)

Atsakymas Socialistui.

KOVOS N 17 iš Meriden, Conn. Socialistas rašo apie prakalbas, parengtas dr-stės DLK. Gedimino ir 49 kuopos SLA. 10 d. kovo. Teisingai, ypatiškos klaidos atsitinka tankiai, taip ir pas mus pasidarė klaida iš Meriden socialistų pusės, ir kalbėtojas nepribuvo į laiką. Pribuvus drg. P. Grigaičiui kovo 11 d. draugai socialistai surengė 13 d. kovo. Prakalbos visiems patiko, tik vienas mūsų miestelio lietuvis yra kapitalistukas, kuris įsikūręs neva savo pramo-

ne, net pradėjo ašarot, girdėdamas kalbėtoją niekinant kapitalizmą. Mūsų Socialistas rašo, kad dr-stė nenorėjus mokėt prakalbų lėšas. Aš klausiu kas padarė tas mažne dvigubas lėšas? Toliau Socialistas rašo, kad jie negalėję duot žinios dr-stės pirmsėdžiui, kuris šale jų gyvena. Klausiu aš, kodėl jie galėjo duot žinę socialistams? Man rodos, kad dr-stės nartatos prakalbos ant 10 d. tai, rodos, be draugystės komiteto žinios negali būt parengtos prakalbos ant 13 d. ir padarytos antros lėšos negalėjo būt sukrautos ant dr-stės. Toliau Soc. rašo, kad lyg dr-stė norėjus apmokėt lėšas iš surinktų aukų. Tas netiesa; aš pats buvau susirinkime ir girdėjau: tiktai vienas patvorinis filiozofas isitarė, kuris nebuvo nė vieno cento aukavęs ir niekad pirmiau neaukavo; už tą vieną nesusi-pratėlį negalima apšmeižt visos dr-stės ir negalima pavadint juodašimčiais, laisvės priešais. Ne tik vieni socialistai suaukavo 20.86; aukavo ir tie S-to nurodomi «laisvės priešai». Ar ne laikas mest ypatingus vaidus ir stot ant laisvės kelio?!

Merideno Nelaisvamanis.

KĄ RAŠO LIETUVIŠKI LAIKRAŠČIAI?

«Katalikas» rašo neapsikramtęs ir teisinga Roozeveltą, už jo pasakymą, kad Moyer-Haywood negeistini piliečiai: girdi, šitie darbininkų unijos vadovai tikrai užmušę Idaho gubernatorių... Tegul lietuviai darbininkai išitėmija tą «Kataliko» «liudijimą» ir sprendimą ne savo laike: teismas eina ir, nors tas teismas taip pat teismus kaip «Katalikas», bet vis-gi negalės tų nekaltų darbininkų nužudyti; teda tiks priminti «K-kui» jo žodžius.

* * *

«Lietuvos» (N 18) reikaluose SLA. «Narys» tarp kito ko rašo, kad C. Rev. Šelp. K-to prezidentas kun. Pėža, su pagelba kelių antisocialistų, nepaskirtasias aukas buvo bebandas sunaudoti Mt. Carmelio klioštoriui (!). Bet Bagočius, esą, «susiudęs su Šernu», prezidentui njeko nesakęs, nusiuntinėjo kitiems nariams laiškus, kad išreikštų nuomonę, kam paskirti susirinkusių izde sumą \$ 1.400; taip tai tie šeši k-to nariai ir paskirstė tas aukas. — Dabar tai išrištas klausimas, kodėl p. prezidentas atsisakė nuo to komiteto.

Mat kur mūsų kunigėlių «revoliucija» ir «tėvynės reikalai»: Mt. Carmelio klioštoriuje!

* * *

Iš Vilniaus mums praneša, kad balandžio 20 d. (s. s. 7 d.) išėjo paskutinis «Vilniaus Žinių» numeris. Nors pranešime da matyties viltis, kad bus galima da «V. Ž.» atgaivint, jeigu tam reikalui susitversią turtingų lietuvių kuopa su keliolika tūkstančių kapitalo, vienok jau joms galima pasakyt «amžiną atilsį». «V. Žinios» nuolatai mainė savo pažvalgas ir dėlto jos pradėjo niekam nepatikti ir, turbūt, jauzdamos mirtį, pasikvietė į redaktorius kunigą (Tumą), kurs ir palaidojo laimingai.

DARBININKO KRONIKA.

Žmonių apšvietimo užveizda Pensylvanijoje nori pradėdamoms mokykloms («publick schools») pakelti išlaidas nuo 13. mili-

jonų dol., kaip dabar yra, iki 15 milijonų, kaip turėtų būti. Jei įstatymdavystė padidins tas išlaidas, tai gal kiek susimažis tie šimtai vaikų, nepriimamų į mokyklas dėl vietos stokos, o geriausia galės šviestis grafterių kišeniai.

Pastaruoju laiku naujai susitvėrė Amerikoje skalbiamųjų mašinių trustas iš 6 kompanijų: viena (Barnes & Erb Co.) Philadelphijoje, viena Columbijoj, Pa., dvi Chicagoj, viens Rochesteryje, N. Y., ir viena Cincinnati.

Skalbyklų savininkai neužilgo turės mokėti brangiau už mašinas ir patys dėlto pakels kainą už skalbimą marškinių, apikaklių ir tt. Visą visuomenę užmokės. O kada ji paims visus trustus į savo rankas?

Susan B. Anthony fondė yra \$ 60.000, kurie bus išleidžiami agitacijai už moterų tiesų lygybę Amerikoje per ateinančius 5-rius metus. Tokio fondo įsteigimą sumanė prieš savo smertį metai atgal pati Anthony, ta garsioji merga-karžygė, ką visą gyvenimą pašventė kovai už moterų tiesas.

Vokiečių valdžia Charlottenburge uždarė darbininkų vaikams įtaisyta „kindergarteną“ (kur mažyčius kūdikius apžiūri ir lavina), užtai, kad mokytojai būtų pradėję įvesti „socialistišką“ mokymo būdą. O tas būdas tai buvo nudavimas Amerikos doros kultūros (lavinimo)! Gegužės 5 d. buvo mitingas, pirmininkaujamas prof. Forsterio, su tikslu protestuoti prieš tą valdžios darbą.

Anglijos Indijoje indusai kyla prieš krikščionis, kurie juos krikščionystės mokindami skriaudžia, ir abelnai prieš europiečius. Kalkutos mieste jie sudegino „Jaunųjų Vyrų Krikščionių Draugijos“ namą ir nori išnaikinti visus misjonierių gyvenimus ir visus krikščionis.

Neseniai prez. Roozveltas pavadino „negeistiniais piliečiais“ (citizens) Moyerį ir Haywoodą, tai dabar pradeda tvirtinti „negeistinių piliečių“ klubai, vyrų ir moterų, ypatingai Indianoj, Ohio ir Illinois.

Chicagoj ant North Clark gatvės paveikslų pardavėjas yra pažymėjęs, Roozvelto paveikslus po 8 centus, o Debso, Moyerio, Haywoodo ir Pettibone (kaipo garsių socialistų) nuo 25 iki 50 centų, ir žmonės perka.

Fort. Bagočiui, Pittsburgo akademijos studentui, „Skardo“ redakcija pavedė tojo savo laikraščio ir knygų agentūrą Amerikoje. Reikalaujanti „Skardo“ ir socialdemokratų knygų galės gauti per Bagočių (2216 Tustin Str. Pittsburg, Pa.).

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Garbi Redystė!

Paskutiniuose NN „Kovos“ patilpęs apgarsinimas tulo Matulionio, kuris perstato save profesorium daktaru. Taigi pranešu visuomenei, kad prof. V. Matulionis jokių daktaru nėra, net ir apie daktarystą nieko nesumano: su virš devesi metai atgal tas „profesorius“ dirbo laivų priplaukose Hobo-

ken, N.J., iš ten persikėlė į anglių kasykles, kur įgavo reumatizmą ir, neišsigydidams savęs, dabar užsiima apgavyse. Kurie jam laiškus arba pinigus prisiunčia, tokius išjuokia, vadindamas mulkais, bepročiais. Da pora savaičių atgal jis dirbo odų (skurų) dirbtuvėje Hoboken, N.J.; bet po apgarsinimui, per draugų išjuokimą buvo priverstas iš darbo prasišalinti.

Tokiais profesoriais netikėkite!

Vytautas.

Gerbiamoji „Kovos“ Redakcija!

Meldžiu patalpinti šitą mano raštelį, lytintį M. Paltanavyčę: „Kovos“ N 12 patilpo atsišaukimas p. M. Paltanavyčiaus dėlei žinutės paimtos iš „V. L.“ ir tilpusios „Kovos“ N 7, apie darymą klinčių apvaikščiojime 22 dienos sausio Bostone. Graudinga darosi kaip išgirsti žmogų verkiantį, nes nepatyrus nežinai, ko rėkia. Bet tankiai atsitinka, kad pats muša, pats rėkia. Teip daro ir M. Paltanavyčė: socialistus vadina draugais, o „Kovos“ redaktorių, drg. J. Širvydą, purvais drebia. Toliaus (nežinia ko) meldžia, kad pasigailėtų jo neteisingsai suteršto vardo, o pats savo vardą teršia; nes kada gyveno Bostone, ten užkenkė socializmui ir savo priešingu agitavimu stabdė tvėrimąsi kuopų, netik Bostone bet ir apilinkėje. Pribuvęs į Worcesterį pirmiausia užsi puolė ant pavienių ypatų, toliaus ėmė boikotuoti darbus socialistų. O ant galo užriko: „Mums nereikia socialistų! nė revoliucionierių! nes mes turim ir per daug revoliucijų“.

Ką tas reiškia?

A. J. Viznis.

Jegu žmogus, užpykęs ant vienos, kitos ypatos, paniekina ir idėją arba kenkia visuomeniškam darbui, tai negalima užtylėti; bet gerbiami mūsų korespondentai malonės visados paduoti tikrus faktus: kaip ir kada kas kenkė ar „boikotavo“ mūsų darbus. Red.

Perskaičius „Kovos“ N 16 laišką į Redakciją, rašytą L. SPA. 50 kuopos komiteto, labai nudžiugau ir ištariu širdingą ačiū už kritiką prieš J. G. Sagevyčiaus raštą, tilpusį 12 num. „Kovos“, iš kurio nė tik 50 kuopa pasipiktino, ale ir daug skaitytojų laikraščio „Kovos“, net ir mano vyras pasakė, kad neverta skaityti šitą laikraštį. Jeigu J. G. Sagevyčius jau yra tokiu kaip pats pasirodo, tai tegu sau ir būna, tai mus visai neapeina, ale tegu kitų žmonių nepiktina su savo tokiais raštais. Kiba pamiršo žodžius paties Kristaus, jog bažnyčios katalikiškos nei vartai peklos nepergalės, o apie esybę dievo tai net ir patys pagonai tvirtina, kad turi but kokia esybė kuri valdo visą svieta, o J. G. S. sako savo rašte, kad žus.

Gerbiamoji redakcija, meldžiu jūsų malonės, jei galima patalpinkite šitą mano raštelį į laikraštį „Kovą“ dėl žinios kitų, tai mažu daugiau nedrįs teršt vardo teip garbingo laikraščio su panašiais raštais.

Su paguodone

Du Bois, Pa.

Katarina Degutienė.

MŪSŲ ŽIGUNĖ.

Debesėlis «Lietuvių proletarų balsai» (rinkinys eilučių). Steponas Vojego: «Ar užteko mums žemės?» Mikas: «Lietuvos socialdemokratų Partija»; M.U.: «Kiek turi spėkų socialistai Europos valstybėse?»; «Svėtųjų kankinių kaulai» (be parašo); Daugmatys: «Susipratęs darbininkas (eilės)»; K.Dagis: «Kova už būvį»; Menkutis: «Blaivosi» (eilės); M...is: «Klerikalų bičiuliai»; J.N.: «Socializmo pranašystė pildosi»; J.Stankus: «Nebijom mės» (eilės); Jonas Kancierius: «Kaip tampa valkata».

KRASOS DEZUTĖ.

59 LSPA. k-pos komitetui: — Kodėl taip pavēlintas jųsų protestas? Jis jau neturi, rodos, jokios vertės, nes kų pereinų metų «Kovos» N 50 Draiskalius užmetė ant S.J. juodų taškų, pavadindamas žmonių syvų siurbiku, tai per 4-5 mėn. tas taškas, rodos, pats turėjo nusitrinti, o jei da nenusitrynė, tai nė protestai negalės jo nutrinti. Melagingas užmetimas tik tam sykiui suklaidina žmones, niekuomet negal tėsėt tokį ilgų laikų. Nepatilps.

J.B. Jusaičiui. Nepatilps. Polemika ta negraži ir neužbaigtina.

Nė tos, nė kitos pusės atsiliepimu daugiau negalima talpinti laikraštyje. Privalote susitaikinti per trečiųjų teisimą, patįs savo liuosu noru išsirinke, jei jau negalima visai ant to nepaisyti ir nusileisti kuriai nors pusei.

Pranešimas aukautojams.

Visi draugai, kurie aukavo antros mano brošiūrėlės išleidimu (kuri turės puslapių apie 40) po antgalviu «Kaip aš tapau milijonierium» pranešu, kad ta brošiūrėlė tuojaus išeis iš spaudos; ir visi aukautojai malonės prisiųst savus adrisus, kaip ir tiejie, kurie jos išleidimui dar aukaus, Jos prekė bus 10c. Atsišaukite šiuo adrisu:

K.Rutkus, 1418 So. 2-nd str.
Philadelphia, Pa.

Nuo redakcijos.

Dėlei redaktoriaus iškeliavimo į susivažiavimą pereitą savaitę negalėjo išeiti «Kovos» numeris, todėl dabar leidžiame du į daiktą sudėję. Skaitytojams kaip nors gal atsilysime toliau; tikimės, kad jie bus išmintingai kantrūs, nes tai ne tyčiomis tai padaryta.

APGARŠINIMAI.

L.S.P.A. finansų apyskaitos.

Iplaukimai:

Mėnesinių: Yonkers, N.Y. 2.40; St. Clair, Pa. 1.60; Allegheny, Pa. 4.40; Cambridge, Mass. 4.80; Shaft, Pa. 1.40.* Wilkes Barre Pa. 2.85; Minersville, 5.60; Meriden, 60c.; Easton, 2.40; New York 5.00; Elizabethport 4.00; Riverport 1.20; Plymouth, Pa. 2.00; So. Boston 4.00. *Prenumeratos:* P.Zinkevič, Wilburton, Ind. T.; J.Alita, Du Bois, Pa.; D.H. k.k. klubas, Hudson, Mass.; J.Frantz, Potean, Ind. T. — po 2.00. J.Mišeika, Russia; J.Staniškis, Shenandoah, Pa.; P.Danilevyčius, Benld, Ill.; P.Laukevyčius, Mt. Carmel, Pa. — po 1.00. *Apgarsinimai:* 18.75 *Pavieni «K.» NN.:* J.Žvingilas, Springfield, Ill. 1.50; Ch. Majauckas, Westville, Ill. 75c. Viso 75.25. Buvo 263.92. Viso 339.17.

Išleidimai:

Redakcijos reikalai: Krasos ženklelių 1.00; važinėjimai 56c.; klišė 1.00; už laikraščius 16c.; gumiarabic 5c.; muilas 5c.; popiera raštinėj 10c. *Tekniška «K.» dalis:* Expressas 4.00; išsiuntinėjimas 4.33; popiera 21.42; spauda 13.90; apgars electrotypes 2.70; * alga redaktoriui už balandį 50.00; administratoriui už 2 savaitis 18.00; statymas už 2 sav. 36.00. Kelionės lėšų: P.Bukšnaičiui 3.80; A.Petračiui 20.00; A.Bernotui 7.60; T.Andziulaitienei 19.00; K.Rutkui 7.00. Viso 210.57.

Iėjo	339.17
Išėjo	210.57
Lieka	128.60

„Kovos“ Fondan:

III Susivažiavime: J.Grinius, S.Pricevy-

čius — po 50c. A.Bernotas, T.Andziulaitienė, Žilinskas, K.Rutkus, J.Sūrbis, A.Jurgelionis, J.Burokas, J.Kazlauckas, J.Žvingila, J.Verbyla, P.Grigaitis, A.Kvederas, K.Krakauckas, A.Rušinas, J.Širvydas, V.Bagdanavyčius, S.Senkus, V.Preikštas, J.Danielius, A.Petratis, S.Stankevyčius — po 25c. Prisiūsta iš Easton, Pa. 60c., New York, N.Y. 60c. Viso 7.45
Buvo 329.04
Viso 336.49

Literatūros Fondan.

III-iam Susivažiavime: J.Sukys, J.Danielius — po 25c. Viso 50. Buvo 21.63. Viso 22.13

Agitacijos Fondas.

III Susiv.: A.Stočkus, Torrington Conn. 1.00. Buvo 3.00. Viso 4.00

Buvęsis C.Išdin. T.Andziulaitienė.

AUKOS.

Revolucijos reikalams?

Shaft, Pa. K.Aleksinas, J.Puzauckas, J.Kučinskas, J.Radevyčius — po 1.00. J.Skistimas, M.Balinkas, J.Bernackas, M.Stepulaitis, S.Gladkauckas, M.Vakrina, J.Aleksandravyčius — po 50c. J.Visockis 30c. M.Lenkauckas, M.Valiukevyčius, K.Šmitas, J.Vaičiunas, P.Pranckevyčius, K.Kaukas, J.Bridickas, A.Mažeika, J.Rukas, V.Visockis, O.Bačkauckienė, P.Aleksandravyčius, Bevardis — po 25c. S.Milukas, A.Barauckas, K.Kuršvietis, V.Kausačunas — po 20c. J.Kivelis, K.Visockis — po 15c. J.Adomaitis, A.Venglevyčius, A.Kaleda, P.Turelnavyčius A.Ardickas — po 10c. Viso 12.65
Wilkes Barre, Pa.: A.Pečednis 1.00. A.Taboras, K.Kubulevyčius, J.Ražanckis — po 50c. M.A. 30c. Mazauckas, Rugelis, A.V., J.Stirnauckas, K.Lerkaičiūtė, T.Mašalis, M.Stankevyčius, A.S., J.Šnėpas, A.Šnėpas, M.Demikis, P.Demikis, J.Kalvinckas, J.Vilasauckas, J.Nenus, J.Ulinckas — po 25c. Smulkesnių 3.15. Viso (išėjus persiunt.) 9.85
Throop, Pa. per drg. Grigaičio prakalbas 4.38
New Britain, Conn. per krikštynas pas J.Uka 1.85

Los Angeles, Cal.: P.Degutis, A.Degutienė, B.Labanaukas, K.Jokubauckas, A.Jokubauckienė, V.Ambrazejus, D.Dumša, N.Dumšienė, P.Tamulinas, A.Tamošūnas, J.Alekas, A.Žiugžda — po 1.00. J.Aleksienė 50c. V.Alekauks 25c. Viso 12.75

Minersville, Pa. per drg. Grigaičio prakalbas: J.Draugelis, J.Jasulevyčius — po 2.00. J.Ališauckas, M.Merkevycienė, J.Čiudinienė, K.Vasiliauckas, J.Grebliuokas, J.Merkevycius — po 1.00. L.Klevinskas, F.Samuolis, M.Kavaliauckienė, J.Selmon, K.Skučas, M.Kaminskas, J.Kušlikis, J.Leskevycius, V.Draugelis, M.Naikelis, J.Merčaitis, J.Šaparnis, J.Mikolavyčius, B.Vitkauckas, A.Gavulis, V.Ambrazevyčius, M.Padolekas, P.Miculis, J.Čiudinis, J.Ramanauckas, K.Savukinas — po 50c. M.Tampauckienė 30c. J.Sinkevycius, A.Marazas, O.Klevinskienė, B.Mikolavyčienė, P.Naujalienė, V.Matulaitienė, M.Mikolavyčienė, A.Mikolavyčienė, J.Mikolavyčiūtė, M.Mickuvienė, M.Kundratavyčienė, M.Salašvyčiūtė, K.Lietuvninkūtė, S.Lietuvninkutis, V.Lietuvninkutė, P.Lietuvninkienė, O.Naikelienė, A.Naikelienė, J.Zarkauckas, M.Tamulevyčius, P.Mičiulis, A.Levonas, J.Kleiza, A.Vilničius, K.Šikas, A.Sadauckas, J.Mikolavyčius, J.Tampauckas, J.Bareika, A.Stankevyčius, J.Rumbavyčius, A.Bernatonis, A.Bukevyčius, T.Samuolis, G.Šaparnis, J.Olevyčius, J.Zujus, B.Virbašius, A.Stravinskas, Z.Kundratavyčius — po 25c. M.Kaminskienė, M.Sinkevycienė, A.Šukauckas — po 15c. A.Bernočiūtė, M.Brazukūtė, A.Velyviūtė, A.Bendoravyčiūtė, J.Diškevycienė, F.Balčins, M.Mickus, A.Matulaitis, J.Ališauckas — po 10c. K.Ališauckienė 20c. J.Kavaliauckas 50c. Viso gauta 32.75

Springfield, Ill. per prakalbas 25 balandžio: T.Galinis V.Černiauckas, J.Žvingila, B.Lagunas, K.Lagunas, J.Petravyčius — po 50c. J.Grigelevyčius, J.Dzieniai, A.Gudauckis, L.Jonikas, P.Gndauckis, A.Brazys, L.Justonas, A.Kiembrauckas, E.Križanauckienė, P.Jurkus, J.Brundza, B.Benikienė, K.Juodis, M.Stanynas, J.Viliančikas, A.Kisielius, M.Križanauckas, J.Gugas — po 25c. Križanauckutis 10c. Viso (10 atėjus salės ir pers. lėšas) 6.50

Easton, Pa. pas Anekaitį geg.: M.Anekaitiūtė, J.Jankaukas, M.Zubrickas — po 1.00. A.Anekaitis, M.Anekaitienė — po 50c. P.Naudzius 25c. Viso 4.25

Brooklyn, N.Y. per Viet. Rev. Šelp. Kom. 100.00
Brooklyn, N.Y. per F.Lingl 8.41
Laurence, Mass. 9.40

B.Gramba Ambridge Pa. 1.00
Nuo III Susiv.: X 30c. J.Sukys, J.Baltrušaitis, M.Jurgelionienė — po 25c. J.Grinius 75. M.Kulbokūtė, V.Karbauckas, P.Dargis, V.Januševyčius, B.Bagdonavyčius, Dnbickas, A.Stankevyčius, J.Varnaitis, Sinkas, A.Petratis, X Pijus, X J.Bekeraitis — po 25c. J.Danisvyčius 1.00. J.Endziulis, K.Litkus, J.M.Danielius — po 50c. J.Jusaitis 1.00. Viso 8.55

Sudėta "raštininko šelpimui" [Žr. "K." N 12. psl. 189] 75
Buvo 666.60
Viso 880.69

IŠLEIDIMAI.

Iškolektavimai čekių, susiraš., etc. 1.75
 Išmokėta LSDP. atstovui, drg. Grigaičiui 187.05
 Viso lieka 791.89
 Iš tų pasiūsta, V.4.07, Europon 791.14
 Kaštai persiuntimo 2.00
 Nebelieka nieko ir dar pridėta persiuntimui 1.25. Tą pridėjo persiuntėjas, kurs reikalauja gražint.

Platesnis apyskaitas paduosim toliaus.

Buvėsis «Kovos» redaktorius

J. O SZIRVYDAS.

Aukos Kankintiniams.

Los Angeles, Cal. draugai	3.50
New Haven, Conn. nuo prakalbių	3.78
Nuo LSPA. III-čio Susižvaizavimo: M.P. Gliniskas, A.Stočekus — po 25c.	50c.
A.Bražys, Springfield, Ill.	25c.
Buvo 32.45.	Visio 40.48

V.4.07. tie pinigai pasiūsti Kankintinių Komiteto išdiniui p. J.J. Paukščiui

J.O. Szirvydas.

Teatras Balius!

Philadelphijos „Dainorių Sąjunga“ ir „Teatro Myletojų Grupa“ parengia teatrą „Paskutine Banga“ ant 18 gegužio (subatoje), drange su balium, saleje New Garrick Hall, po No 507—9 So. 8-th str. Prasidės balius 6 val. vakare. Inženga 25c. Neuzmirškite lietuviai, tai dar pirma Philadelphijoj revoliucijoniška drama.

KOMITETAS.

Pirkite «Farmoms» žemę!

Netoli nuo Chicagos, Michigan valstijoje parsiduoda 40.000 akrų žemės gabalais po 40 ir daugesnei. Prekė akro — nuo \$5 iki \$12. Norintieji plačiau dasižnot kreipkitės į:

A. Kiedis,

59 W. 14 Pl. CHICAGO, ILL.

AGENTAI „KOVOS“.

F.Bagočius 1914 Annst.	Pittsburg, Pa.
W. Quesal, 5 Jefferson, st.	Yonkers, N.Y.
J.Želvis, 711 W. Lombard St.	Baltimore, Md.
M.A.IGNOTAS, 1628 So. 2-nd st.	Philadelphia Pa.
E.FROGMES, 73 Grand str.	Brooklyn, N.Y.
J.GERDAUSKAS, 54 Lafayette ct.	New Britain, Conn.
F.NARVYDAS, 54 W. 49-th str.	New York, N.Y.
J.STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
A.STANELIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J.ULINSKAS, 284 Moyallen st.	Wilkes Barre, Pa.
J.ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
J.ŽEMAITIS, 824 Bank st.	Waterbury, Conn.
J.RAULINAITIS, 25 W. 2nd st. (room 21)	So. Boston, Mass.
M.Rasimas, 1701 N. 10-th st.	St Louis, Mo
A.Levendauskas, Box 336	naugatack, Conn
A.D ir žulaitis, 155 Metropolitan av.	Brooklyn, N.Y.
A.Baltušaitis, Box 83	Shenandoah, Pa.
T.Kubilsky, 66 Porter ave.	Brockton, Mass
J.Keršis, Box 328	Wilmerding, Pa.
J.Merkuševičius, 524 W.Mahanoy st.	Mahanoy City, Pa.
J.Luiza, 22 So Greene st.	Baltimore, Md.
V.Kvedera, 9 W.Camden st.	Baltimore, Md.
A.Dumbis, Box 512	Melrose Park, Ill.
P.M. Kaitis, 221 wabansia Ave., Cor.	Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.
K.LESEVYCIUS, 60 Wells st.	Hartford, Conn.

Ch. MAJAUSKAS, Box 413.	Westville, Ill.
B.Kondratavyčius, Box 659	Wilmerding, Pa.
J.Petrikis, 1514 Ross ave.	Scranton, Pa.
J. Vaitkevychė, 40 Walnut st.	New Haven, Conn
J.Jasulevičius, Bx 6	Minersville, Pa.
P.Naudžiulis, Bx 342	East St Louis, Ill.
A.Ramanauckas, 122 Essex st.	Lawrence, Mass.
M.Gilinskas, 989 Bank st.	Waterbury, Conn.

Keliaujantis agentas K.Rutkus.

A.Simonaitis, 107 Bond st. Elizabeth, N.J.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-mos LSPA. kp. mėnes. susirinkimas atsbūna 4-tameštarninke kožno mėnesio, Laisvės Kiliube saleje. po nr. 943 So 2-nd st., 8 val. v. DISKUSIJŲ susir. atsbūna kas nedėdienį, saleje po nr. 513 So 4-th st. 2 val. po pietų. Sekr. A.Bernotas, 1418 So 2-nd st.

Cleveland, O. 3-čia LSPA. kuopa laiko susirinkimus keturius sykus mėnesį: partijos reikaluose 1-mą ketvergą 7 val. vakare; dainų; 2-rą ir 3-čią nedėdienį, 1½ val. po p. diskusijų; 3-čią ketvergą, 7 val. vak. Susir. atsbūna ant „Arch Hall“, 2565 Ontario st. Organiz. I.P.Lapinskas, 2012 Lakeside ave.

Chicago, Ill. 4-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsbūna pirmas bus laikomas po visas dalis miesto su prakalbm. O antras, mėn. susirinkimas atsbūna paskutiniam nedėdieny kožno mėnesio 2 val. po pietų, po No. 869—33rd place. Organizatorius A.Zimontas, 3120 S.Haleted st.

New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, svetainėje „Socialist Party Headquarter“, po nr. 268 Main str. Sekr. K.Senkus, 201 Washington st.

Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys viešą susirinkimą su prakalboms, 5 d. Gegužio, 2½ po piet, L.M. Dr-tės name, po N 142 Ohio st. Draugai iš visur nuosirdžiai kviečiami.

Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėdieny kiekvieno mėnesio, po No. 328 Clifford str. Sekr. K.Vaišoda, 43 Spring st. Brockport, N.Y.

Wilkes Barre, Pa. 9-ta kuopa laikys susirinkimus kas 1-ą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 8 val. vakare, po nr. 284 Moyallen st. KOMITETAS

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią subatą kožno mėnesio, po nr. 144 Adams str. 7.30 val. vakare. Sekr. A. STANELIS, 74 West str.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsbūva kas pirmą nedėlį mėnesio, po No. 166 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėntųčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str. Org. P.Grinčius, 210 S. Eutaw st.

Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyt susirinkimus kiekvieną pirmą nedėdienį kožno mėnesio, 2-rą val. pietų, saleje J.Lietuvninko. Prat. rašt. J.RAMANAUCKAS Box 151.

Brockton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-ame utarninke kožno mėnesio, 7 val. vakare, saleje L.J. K. 1 Arthur str. Fin. Sekr. V.J.PETKŪNAS, 303 N. Main st.

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirinkimus nedėlioms po pirmam. Prasidės nuo 2 val. po pietų Telgpi bus laikomi susirinkimai kožną panedėlį nuo 7.30 vakare s etainėje 73 Grand Str. Brooklyn, N.Y. Sekr. M.Jokubauckas

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis naujoj vietoj: M.Mieldažio saleje, 68 W. 25-th st. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi dusyk mėnesį: po 1-am pirmą nedėdienį ir po 15-tam. 2 val. Sekr. S.SZIMAS, 1 W. 24-th str.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožną antrą ir paskutinę Nedėlį mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as susirinkimas bus Partijos reikaluose; 2-as diskusijų. Laikysis M. Mažeikos saleje, ant Dakota str. Sek. J.BANIULIS.

Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čią seređą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [kertė Centre ave. ir Church str.] 1-as susirinkimas būva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras — lavinimosi arba apšvietos. KOMITETAS.

Naugatacko ir Union City'ės, Conn. 25 LSPA. kuopa laiko savo susirinkimus 1-mą subatą po pirmam kožno mėnesio, 7.30 vakare, po nr. 15 Diamond st., Union City, Conn. KOMITETAS.

New Haven, Conn. 27-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas seređos vakarą, pradėjus nuo 8 val. L.U. Kluube, 521 Grand Ave. KOMITETAS.

Senandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi savaiti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulyčių, ruimas 4. KOMITETAS.

Springfield, Ill. 29-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 7 val. vakarė, saleje Wabaah Hotel ant 10-tos ir washington str. Sekr. J. KLEMBAUSKAS, 7 Mill Row

So, Bethlehem 31 kuopa laiko Susirinkimus, kas 1-mą subatą kožno mėnesio 7 val, vakare pas drg. F.Masulevičia, 710 5-th st. KOMITETAS.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsbūna sekančial: mėnes. susirinkimas partijos ir kuopos reikaluose 3-čiame ir diskusijų 1-mame nedėdieniuose kožno mėnesio, 7½ v. vakare, po nr. 989 Bank str. KOMITETAS.

Los Angeles, Cal. 39 kp. laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį po 1-mam, po No. 114 S. Sprl Str. A. Žlugžda.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsbūna du kart per mėnesį: kas 2-rą ir paskutinę subatą mėnesio, nuo 7.30 vakare, Socialist Headquarters Klube 16 Mechanic st. Fin. Sekr. V.Narijauckas, 2 Suffolk st.

Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą mėnesio nedėdienį, po No. 426 Main str. Org. J.G.SAGEVYČIUS.

Easton, Pa. 42-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 2-rą nedėdienį kožno mėnesio, po No. 660 Pine str. KOMITETAS

St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Harugari saleje, kampas 10-tos ir Carr gatvių KOMITETAS.

Passaic, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas 4-tą nedėdienį kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J.Apalianskio, 162 First st. 5v. vakare. Sekr. P. Norkus, 125 3-rd St.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsbū sekančial: mėnesinis susir. partijos ir kuopos reikaluose laikysis paskutiniam ir diskusijų antrame nedėdieniuose kožno mėn. po No 304 W.Centre str. Sekr. J.MICKUNAS, 1233 E. Pine str.

Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus dusyk mėnesį — po kožnos 10-tos ir 25-tos seređoms. Rašt. prat. ir turtų, J. Prodzifinas.

Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsbūva 3-čiam nedėdieny kožno mėnesio po N 21 Arch Str. S.STANKEVIČIUS, Organizatorius 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą šventadienį kiekvieno mėnesio, 3½ po pietų, pas kuopos sekretorių K.Česuną, 217 Bill Ave., Mc Kees Rocks, Pa.

Grand Rapids, Mich. 51-ma kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėdienį kožno mėnesio 2½ val. po pietų, po nr. 38 W. Leonard St. Wilmont saleje. Org. J.Martinkaitis, 141 Crosby Str.

New York, N.Y. 52-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas antrą ir ketvirtą nedėdienį kožno mėn., antrą val. po pietų, po nr. 134 E. 7-th st., Thomkyn's Square; tarpe Ave A. ir Ave. B.

Kuopos Sekr. J.Baranauskas, 632 W 45th st.

St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus kožną ketvergą po 1-mai dēnai mėnesio, 7 val. vak., pas drg. Diedulaitį. Mielai visus draugus užkviečiam ir prašom atsivest naujų. Sekr. A.Žu k a u c k a s.

Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas mėnuo, pripuolančiame po 15-tos mėnesio dienos nedėdieny, nuo 3 val. po pietų. Organ. D.Lekavyčius, Bx 7

Allegheny, Pa. 55-tos LSPA. kuopos atsbū susirinkimai kas antrą ir kas ketvirtą nedėdienį mėnesio, 3 val. po pietų, namuose išdiniuko, J.Stasevicius, po n. 1112 Magnolia.

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du kart mėnesį: po 1-mai ir po 15-tai nedėdieniuose, 2 val. po pietų, po N 262-266 E. Federal str. room 19. Organ. J.J.SMAILIS, 270—274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus antrą ir paskutinį nedėdienį mėnesio „L.N.Kluube. Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą seređą kožno mėn., po N 111 Pine st. J.Baturoso salėj. Sekretorius J.Jusis, 82 Band Str.

So. Boston, Mass. 60-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus zas pirmą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio po nr. 28 Broadway st.

Jersey City, N.J. 59-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas trečią nedėdienį kožno mėnesio, 3-čią val. po pietų pas drg. Granskį, po nr. 200 Warren st. KOMITETAS.

W. Lynn, Mass. LSPA. kuopa laikys susirinkimus paskutiniam ketverių mėnesių mėn., Lietuvių Ukėšų Klubui sve-tainėj 765 Western Ave.

Prat. sekr. A. Avenauskas, 39 Blossom str.
Riverton, Ill. 62 kp. laiko susirinkimus kas antrą nedė-
lią po 1-mam kiekvieno mėnesio, 7 val. vakare, Rudolph
Tillman svetainėje.

Sekr. A. Baravykas, Bx 96.
Wilmington, Del. Mus kuopos LSPA. susirinkimai atsi-
bina du kart per mėnesį: partijos ir kuopos reikaluose kas
2-ram seredos vakare ir mėnesiniai kas paskutinį subatos
vakarą 7.30 val. kiekvienam mėnesy, N. E. Cor. Front &
Walnut Sts. KOMITETAS.

Brighton, Mass. LSPA. kuopos susirinkimai atsi-
bina 2-ą ir 4-ą nedėldienį kožno mėnesio, 3¼ val. po pietų, pas
S. Keršį, 36 Lincoln st. Sekr. J. KUGIS.

Lietuviškos Literatūros Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ėsan-
čios yra gaunamos, teipgi užrašinėju vi-
sus liet. laikraščius. Kiekvieno sykiu duodu
knygas dovenų. Atsiliepk katalogų, įdėdams
už 2c. markę. Knygynams sutaisau knygas,
apdarau ir suregystravoju. Kreipkities visad
pas savo draugą mokslaiivį.

Esu agentu „Skardos“ ir jo leidžiamųjų raš-
tų. Pažiūrėjimui galima gaut numerį už 6 c.
krasos ženklelį.

Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosiu
LSPA. Literatūros Fondui.

Fortunatas J. Bagocius.

Box 1399 Pittsburg, Pa.

Lietuv. Literatūros Agentas.

Darbininkiškos knygos lietuviškoj kalboje, ir
lietuviški laikraščiai yra gaunami pas

P. J. Kailiu

Rear 1515 Sheffield Street, ALLEGHENY, Pa.

Revoliucijos Paveikslas

„Prie liuosybės“, didelis paveikslas. 22
ir 28 colių, perstato atsitikimą Lietuvoje
1905 m., kaip revoliucijonieriai drasko
maskolišką kancelariją. Labai dailus pa-
veikslas pilnuos dažuos, su žaliuojančiais
laukais ir mėlynu dangum ir t. t. Tokio
lietuviško paveikslo da niekur nėra. Rei-
kalingi agentai. Prekė 1 dol. Adrisuokit:

Lithuanian Art Association,

Bx 133 Shenandoah, Pa.

Nebusi plikas.

Naujausias išradimo gyduolės sulaikimui
slinkimo plaukų; sulaiko į 5 dienas, jeigu nau-
dosi mano gyduoles, kurios išvalo kraują; ge-
riausia gyduolė ant svieto, kuri pašalina dau-
gelį ligų; vardus ligų ne minėsiu. Jeigu nori
gaut aprašimą apie ligas, prisiųsk markių už
10c., o gausi puikų aprašimą. Apie visokias
moterų ligas, nuo baltų spermatorių, t.y. nere-
guliariskų, mėnesinių, ne vaisingumas, ir tt.
Neseni apsivedusiems davinėju puikias rodas
tik už 5.00. Užlaikau gerus vaistus nuo bla-
kių, karučių, pelių ir žiurkių po 50c. Turiu is
Prusų trajanką 35c. Nuo dantų skaudėjimo
50c. Atsakimui įdėk už 2c. markę.

Prof. W. Matulonis,

84½ Morris St. Jersey City, N.J (13-20)

James Mc Ferron,

Įvairiausių kolonijališkų tavorų krautuvė.
Viskas parsiduoda už pigią prekę. Ateik, o
busi užganėdintas.

1729 Beaver Ave.

ALLEGHENY, Pa. (19-23)

J.H. Levinger,

Puikiausi če-
batai, geras dar-
bas, pigi prekė.

1813 Beaver ave.

Allegheny,

Pa.

(19-27

Aptieka H.J. Wiethorn

Sumanus sutaisytojas gyduoliu, ant
kampo

Beaver ir Washington Ave.

ALLEGHENY, Pa. (12-37)

ATYDA: Lietuviai turi parodyt „Kova“.

Jos. H. Reed.

Agulniai pardavinėja geriausį ir smagiausį alų iš Terre
Haute Bravarnios komp. Alus čionai visuomet paties aukš-
čiausio laipsnio, tas pats ir su vynu, šnapu ir kitais gerimais.
Pirkėjai parodykit „KOVA“.

1900 Chartiers str., ALLEGHENY, Pa.

Abu telefonai. [17-42]

E.E. Locke.

Agulna sakrova vynu, šnapu, alaus, geros ir porterio. Rei-
kia žinot, kad mes visuomet duodam gerus gerimus. Todėl lie-
tuviai nepralenkite mus. Pasirodykit pirkdami ir „KOVA“.

204 WESTINGHOUSE Ave. Willmerding, Pa.

Long Distonee Phone No. 12 - W. (17-42)

S.W. Davis.

Pienas, grietinė ir ledas. Viskas šviežia, ge-
ra ir pirkėjams patinkama.

1437 Adams Str., Allegheny, Pa. [20]

KULPOS HOTELIS.

Svečiai mėgsta užeit pas Wm. Kulpa, nes
čionai rinktinis vynas, degtinė, cigarai, pietūs,
užkandžiai yra duodama. Lietuviai atsilanky-
kit.

2144 REBECCA STR., ALLEGHENY, Pa. [17-20]

Slavonic & English Printing Co.

518 First Ave. Pittsburg, Pa.

Atlieka drukorišką darbą lietuviškoj ar kitokioj
kalboj greitai, gerai ir pigiai. Pas mus dirba va-
karaus Bagočius, kurs atliks Jus darbą ir jam ga-
lit pa duot savo orderius. Atsiliepkit ypa-
tiškai ar raštu.

Louis Steitz

Didžiausia gerimų sąkrova.

129 PENNSYLVANIA AVE. ALLEGHENY, PA.

Nori grynus degtines, alaus ar vyno, eik čia; jis
duos gerai, nebrangiai ir vertai just pinigų, jeigu
pasirodysi "Kovos" numerį su appgarsinimu. 23.

**Shepherd's
APTIEKA**

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.
Philadelphia, Pa.

Aptiekorius Jos. R. Hite.

Kampas PENN'A Ave. & FULTON St., Allegheny, Pa.

Naujausio fasono aptieka, viskuom pilnai aprupinta;
galima gaut iki 15 tukstanėiu įvairiausių dalyku. Yra
tai tokia vieta, kur jums pasidabos ir kur pirke džiau-
gsites. Čion yra tokiu daiktų, kuriu žmonės jieško po
kitas sąkrovas ir negauna. Lietuviai pirkdami tegul
pasirodo "Kovos" numerį — gaus geriau ir pigiau. [19

M.H. Harris,

Didžiausia mėsos rinka. Galima gaut viso-
kios mėsos: šviežios, rūkytos; lietuviškų deš-
rų, sviesto, surių, lašinių.

1726 Beaver Ave., Cor. Washington.

ALLEGHENY, Pa. (19-23)

Tėmykit pirkdami kurpes!

Vienintelė katalikiška kurpių krautuvė ant
kampo Beaver ir Franklin str., Allegheny,
Pa. Numeris vadinas 1529. Savininkas visiem
žinomas Mr. Mohr. Jeigu nusibodo mokėt pi-
nigus už ištyžiusius klumpius, pirk čionai stan-
grios ir našios skūros autuvus. [12-19]

James Lowrie, Dr.

Palaidojimo Biūras.

Pasimirus kokios šeimos mylimam sąna-
riui, kreipkitės po šiuo adresu:

1501-3-5 Beaver Ave., Cor. Locust Str.

(14-39) ALLEGHENY, PA.

**Ant Akmenu
Railroad Laikrodėlis**

Patentuotas regula-
torius, ausuke užsuka-
mas ir nustatomas, vy-
riškas ar moteriškas, 18
K auksuotas, dvigubi
„Hunting“ lukštai, gra-
žiai iškvietautos. Tik-
rai gerai rodo. Yra vi-
survartojan as geležinkelio tarnų, kaipo ge-
riausiai laikantis; garantuota ant 25 m.

Šį laikrodėlį pasiųsime C.D.O. ant kiekvieno adreso, su
pavėljimu išegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma,
užsimokėk expresu \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasi-
lank laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink,
kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie lai-
krodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lencin-
gėlį su kompasu dykai.

EXCELSIOR WATCH CO.

1036 Milwaukee ave. Chicago.

„Kova“

Išaina kas pėtėnyčia. Prenumeru j visas **20** „KOVA“ The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
 metams \$ 2.00
 pusmečiui \$ 1.00
 Apgarsinių prekė: One year in all parts of the world, \$ 2.00;
 Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00; Six months \$ 1.00.
 per metus 10.00 Advertisement rates on application.
 Siūdiant raštus, pinigų ir visokiųse redakcijos reikaluose susirašant, adriaaukite:

„KOVA“, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

Atkreipiu atydą savo draugų ir vientaučių lietuvių, kad mės apturėjome dabar didžiausį pasirinkimą

Drapanų, Skrybėlių ir Čeverykų.

Didžiausia sąkrova overkočių ir siutų visokiųse prekėse

Naujausios pavasario ir vasarinės mados

Viską tą parduodam labai prieinamoj prekėj

Prosinam vienus metus už DYKĄ!

L.Freedman & Son.

VIENA PREKĖ

Lietuviai, atminkit adrisa

Kampas South ir 4-os.

Lietuviu Gydytojas

A.L. Graičunas, Ph. G.M.D.

3202 So. Halsted st., kampas 32-ros gatves, Chicago, Ill.

Lietuviai, nesiduokit save apgaulinėti visokiems profesoriams, specialistams ir šundaktariams, pas kuriuos tik pinigų sukisate, o sveikatos ir teisingos rodos negaunat. Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A.L.Graičūną, jis luos tau teisingą rodą **DYKĄ** ir pasakys, ar galima išgydyt ir kaip ligai gydymas trauksis. Dr. A.L.Graičūnas nesuvardžiojo nei vieno ligonio ir iš pirmo pamatymo pasako, ar ligonis išgydomas, ar ne; kurį apsilima išgydyt, išgydo greitai ir už mažą užmokestį.

Už suželstus visada užstoja ir kompanijų agentai nenuperka manęs. Suželstiems prie darbo, karų, geležinkelių ir t.t., suteikia greitą pagalbą ir rodą.

Gydo visokias ligas: vyriskas, motėriiskas ir vaikų ligas. Valandos priėmimo ligonių kasdien ir nedėlioms: Nuo 8 ryto iki 10 val. vakare.

Telefonas 7399 Yards.

P. Y. OBIECUNAS.

12 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
 su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuta kalpo

All Nations Deposit
 Bank.

(Visų Tautų Banka)

Mūsų banka yra viena iš tvirčiausių Šv. Valėtijosė, čarteriuota, esanti po kontrole Valėtijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Priima pinigų užsiėdėjimui ir moka kevirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siūncia pinigų į visas dalis svieto. Padaro daviernastis atlikimui visokių reikalų su valdzia Rusijos. Išmaino visokius pinigus ant merikoniskų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant visų daiktų ir t.t. Pinigus dėl suėdijimo galit prisiųst pačo Money Order'iu arba Expreso Co., o tuojaus bus išsiųstos bankavos knygutės.

DOVANAI!

NAUJA LIETUVIŠKA

DOVANAI!

DAKTARIŠKA KNYGA

„VADOVAS IN SVEIKATA“

50.000 egz. vėl išleista šios knygos. Ji parašyta **D-ro Prof. COLLINS**, o vėliausias išleidimas, su daug pridėjimų plačiau išaiškinta — **visokios ligos ir kaip būt sveiku bei laimingu.** Pripildyta **DIREKTORIAUS COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTO.**

Apart kitų moksliskų, kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra daug žingeidžių pamokinimų, apie vyrų ir moterų lytišką susituokimą, ką nieks dar ikišiol teip atvirai ir drąsiai neprašė, kaip „Vadovas į Sveikatą“.

Tą knygą suviršum 200 lapų didžio, nors kastoja 45c., bet kad apsvietimui liaudies išduota, tai kiekvienas, kuris atsius tik keletą stampų už prisuntimą, aptures per pačią „VADOVĄ IN SVEIKATĄ“.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir moterims, nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išsigydyt, teipat visokių ligų vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reikalingas žinias. Skaitytojas šios knygos, nereikalūs pas pseudo—geradejus įieskot pagelbos.

Jei esi nesveikas, pirmiau neg kreipsis pas kokį daktarį, kad nesančią ligą neįkalbėtų, tai išsirašyk ir perskaityk „VADOVĄ IN SVEIKATĄ“.

Teipat **COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTAS**, vyrų ir moterų visokias ligas išgydo pasekmingai, nes pergalejimui ligų vartoja grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatingai, tai (lietuviškai) aprašyk ligą, kad liga bus išgydoma ir bus prisusti vaistai, tai kokio skyriaus ar vardo liga nebutu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinėjama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaulės.

ADRESUOK:

The COLLINS N.Y. Medical Institute

140 West 34-th st. New York, N.Y.

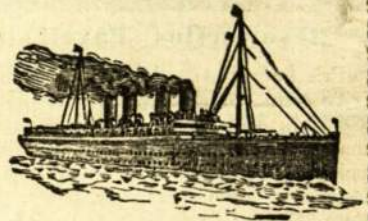
Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po p.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valėtijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA anglizskos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. be ast [byst] žvėris; eigt [eit] aštuoni; eye [ai] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisuntimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityt ir rašyt be mokiniojo. 222 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pusa-pilp 64. Su prisuntimu..... 15c

Naujas Budas išmokinimo gražiai lietuviškai rašyt. be pagalbos mokytojaus. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order“ po adresu:

P.Mikolainis, Box 62

New York.